

Tonje M. Köber

**Vurdering av registerbasert
sysselsettingsstatistikk som
kilde for rapportering av psykisk
helsearbeid i kommunene**

Sammendrag

Problemstilling

Formålet med analysen er å se på mulighetene til å erstatte rapportering av årsverk innen psykisk helsearbeid i kommunene fra skjema med register. Analysen gjøres ved å bruke registerbasert personellstatistikk fra Statistisk sentralbyrå, som også brukes til personell i KOSTRA. Den registerbasert personellstatistikken henter hovedsakelig informasjonen om ansatte fra Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret (Aa-registeret) til NAV. Analysen ble gjort desember 2006 og er oppdatert i november 2007 med nye tall for yrke og egen virksomhet.

Konklusjon

Hva er psykisk helsearbeid? Definerer man psykisk helsearbeid bredt, slik at mye av det som skjer er integrert med, men utgjør en mindre del av det de fleste helsearbeidere (og eventuelt sosialarbeidere) driver med, er registerstatistikken ikke egnet som hovedkilde for rapportering, men den kan supplere med data om hvem som har formell utdanning på feltet og med data om de som har psykisk helsearbeid som sin hovedoppgave.

Definerer man psykisk helsearbeid smalere, som de som har det som sin hovedoppgave, bør registerstatistikken kunne brukes på sikt. Dette vil kreve en forbedret rapportering til Aa-registeret av yrke og eventuelt utskilling av egne enheter/virksomheter for psykisk helsearbeid.

Men hvordan måle årsverk innen psykisk helsearbeid med bruk av register? Vi har sett på hvordan kommunene bruker dimensjonene yrke - utdanning - egen virksomhet i sine registreringer av ansatte som arbeider innenfor psykisk helsearbeid.

- *Alternativ 1; Alle ansatte i egne virksomheter for psykisk helsearbeid.* Det mest sentrale spørsmålet er om alle ansatte skal inkluderes i disse virksomhetene eller kun de som har et yrke (eventuelt utdanning) innen psykisk helsearbeid. Det må tas hensyn til at mange kommuner har tjenestene integrert i annen kommunaltjeneste og ikke som egne enheter pr i dag.
- *Alternativ 2; Bruk av yrke og utdanning.* Måling ved bruk av yrke (eventuelt supplert med utdanning) vil kunne måle årsverkene innen psykisk helsearbeid uavhengig kommunenes organisering av dette arbeidet. I et slikt alternativ vil ikke støttepersonell som administrativt personell og lignende være inkludert, slik som i alternativ 1.

På grunn av ulik organisering av psykisk helsearbeid i kommunene vil registeret ha problemer med å fange opp (registrere) alle årsverk som kommunene tilbyr innenfor dette området. Ytterligere utfordringer er knyttet til at dette skal fordeles etter om det er voksne eller barn/unge som mottar tjenestene.

Endringer i Aa-registeret fra 2006 til 2007

Et økende antall kommuner har opprettet egne virksomheter innenfor psykisk helsearbeid fra 2006 til 2007. Kommunene oppretter også flere virksomheter i andre næringer enn tidligere. Blant annet var det ikke registrert virksomheter innen psykisk helsearbeid i hjemmesykepleien eller hjemmetjenesten i 2006, mens det i 2007 var 16 slike virksomheter med om lag 220 arbeidstakere.

Fra 1. mars 2007 var alle kommuner pliktig til å rapportere yrke til Aa-registeret. 75 prosent av alle arbeidsforholdene i kommunene hadde yrkeskoder i uke 39 i 2007. Selv om det har vært en stor endring i bruk av yrkeskoder i kommunene det siste året har det vært en heller beskjeden vekst i bruken av de nye yrkeskodene innen psykisk helsearbeid. SHdir bør i samarbeid med SSB gjøre kodene bedre kjent for kommunene og oppfordre og instruere kommunene i bruk av de nye yrkeskodene.

SHdir har utviklet et nytt skjema for årsverk innen psykisk helsearbeid for rapporteringsåret 2007. Gruppene i dette skjemaet vil være enklere å gjenskape ved bruk av register enn tidligere skjemaer. SSB kan som et betalt oppdrag foreta en ny gjennomgang og kjøre en tabell i mai/juni 2008 for å undersøke om det har vært en utvikling i bruken av yrkeskoder. Denne kontrollen vil være naturlig med tanke på resultatene fra det nye skjema fra 2007.

Innhold

1. Innledning	4
1.1 Leseveiledning	4
1.2 Definisjon av psykisk helsearbeid i kommunene	4
1.3 Rapport av øremerkede midler (IS-24)	4
2. Evaluering - bruk av register til statistikk for psykisk helsearbeid	7
2.1 To alternativer for måling av psykisk helsearbeid	7
2.2 Hovedkonklusjon	9
2.3 Evaluering - med eksempler.....	9
2.4 Konklusjon - bruk av opplysninger om utdanning	14
2.5 Konklusjon - bruk av opplysninger om yrke.....	14
2.6 Konklusjon - bruk av opplysninger om egen virksomhet	15
3. Grunnutdanning og videreutdanning	15
3.1 Hva er videreutdanning	15
3.2 Hvordan avgrense relevante grunn- og videreutdanninger?.....	16
3.3 Hvordan avgrense arbeidssted for de med relevant utdanning.....	17
4. Yrke	19
4.1 Nye yrkeskoder innen psykisk helsearbeid	19
4.2 Diskusjon rundt forskjeller i noen yrker	20
4.2.1 Psykiatrisk sykepleier - sykepleier (psykisk helsearbeid) - spesialsykepleier.....	20
4.2.2 Psykiater - lege (psykisk helsearbeid) - spesiallege/legespesialist	21
4.2.3 Psykolog	21
4.2.4 Andre yrker med "spesial" i tittelen.....	21
4.3 Bruk av yrkeskodene i noen kommuner.....	22
5. Egne virksomheter innenfor psykisk helsearbeid	25
5.1 Psykisk helsearbeid utenfor institusjon	25
5.2 Psykisk helsearbeid i institusjon	27
5.3 Bruk av egne virksomheter i kommunene - endringer siste år.....	27
Vedlegg 1. Datagrunnlaget	32
Vedlegg 2. Helse- og sosialfaglige utdanninger	34
Vedlegg 3. Næring 85, Helse- og sosialtjenester	36
Vedlegg 3. Tabeller for videreutdanning levert SHdir	40

1. Innledning

Sosial- og helsedirektoratet tar sikte på å avslutte den særskilte rapporteringen av økonomi, personell og tjenester innen psykisk helsearbeid i kommunene f.o.m. statistikkåret 2009. Fra dette tidspunkt av må direktoratet derfor ha på plass informasjon som erstatter den øremerkede rapporteringen. De har bedt SSB bidra til dette, dels gjennom et generelt prosjekt ved Seksjon for helsestatistikk og dels gjennom sin kontakt med Seksjon for arbeidsmarkedsstatistikk om ulike personellregisterprosjekter. Målsettingen er så langt som mulig å sikre sammenlignbarhet med kategoriene i den øremerkede rapporteringen (definert gjennom rundskriv IS-24) samt også å imøtekomme ytterligere databehov som følger av direktoratets arbeid med et eget "målbylle" for tjenestene.

SHdirs behov for personelldata er, som også den øremerkede rapporteringen viser, konsentrert om to størrelser: *Personell med relevant videreutdanning og personell uten slik relevant videreutdanning.*

For å kunne tjene SHdirs formål må data så langt som mulig være sammenlignbare med kategoriene i den øremerkede rapporteringen, slik at det kan videreføres en tidsserie før og etter 2009. Dette innebærer at et "alternativt" datasett senest bør foreligge for statistikkåret 2007, altså produsert våren 2008, slik at man kan sammenligne resultatene med de "øremerkede" data for 2007 og ha tid å vurdere hva man skal gjøre. SSB har derfor gjort to kjøringar fra registerbasert sysselsetting; høsten 2006 og høsten 2007.

Dette notatet er en revidert versjon av analyse fra desember 2006. Notatet er oppdatert med tall fra oktober 2007 for utdanning, yrke og antall virksomheter innen psykisk helsearbeid. Dette notatet oppsummerer også prosjekt nr 6 "Videreutdanning for helse- og sosialpersonell" og prosjekt 10 "Personell innenfor psykisk helsearbeid i kommunene" i prosjektskriv for 2005 mellom Seksjon for arbeidsmarkedsstatistikk og SHdir, og som var finansiert av SHdir.

1.1 Leseveiledning

Kapittel 1 gir informasjon om hvorfor det er behov for alternativ datainnsamling og innholdet i rapporten av øremerkede midler (IS-24). Kapittel 2 diskuterer mulighetene for bruk av registerbasert personellstatistikk som datakilde for psykisk helsearbeid. Kapitlet oppsummerer og evaluerer også bruk av register innenfor dimensjonene utdanning - yrke - næring.

Kapittel 3-5 gjennomgår i detalj dimensjonene utdanning, yrke og næring. Det vil si beskriver og gir eksempler i bruken av disse kodene i kommunene.

Informasjon om datagrunnlaget for registerbasert sysselsettingsstatistikk er i vedlegg 1.

1.2 Definisjon av psykisk helsearbeid i kommunene

I skjemarapporteringen er psykisk helsearbeid i kommunene definert som: Alt arbeid kommunene utfører for å kartlegge og forebygge psykiske lidelser, samt de tjenester man yter personer i risikogrupper eller personer som har utviklet slike lidelser. Begrepet må skilles fra *psykisk helsevern*, som hører inn under spesialisthelsetjenestens ytelser.

1.3 Rapport av øremerkede midler (IS-24)

Tabell 1.3.1 og 1.3.2 er utdrag fra kommunenes rapportering av "Bruk av øremerkede midler over Opptrappingsplanen for psykisk helse".

Tabell 1.3.1 Personell fordelt etter utdanning (årsverk) fra skjema

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
19. Helse/sosialfagligutd. <u>med</u> videreutdanning i psykisk helsearbeid/psykiatrisk sykepleie	851,1	950,8	1 103,8	1 306,7	1 492,9	1 696,9
20. Helse/sosialfagligutd. <u>uten</u> videreutdanning i psykisk helsearbeid/psykiatrisk sykepleie	502,6	618,4	800,4	1 006,4		1 478,4
21. Psykologer	28,0	41,2	41,6	64,6		88,8
22. Andre med faglig relevant høyskole/universitetsutd	214,2	274,4	305,4	363,7		546,4
23. Personell med faglig relevant videregående opplæring	394,0	469,3	545,9	654,7		931
24. Andre	211,2	247,5	286,8	400,2		560,7
Sum antall årsverk	2 201,1	2 601,6	3 083,8	3 796,3		5 302,3

I veiledning i selve skjemaet står det at "Faglig relevant utdanning er nødvendigvis ikke rene helse- og sosialfaglige utdanninger. For eksempel vil dette kunne omfatte pedagoger og personell med kultur- eller idrettsutdanning, avhengig av hvilke arbeidsoppgaver som er lagt til stillingen".

Slik gruppene er formulert i tabell 1.3.1 antar vi foreløpig at:

Grunn- og/eller videreutdanning fra register kan si noe om nivået for gruppene:

- 19. Helse og eller sosialfagligutdanning med videreutdanning i psykisk helsearbeid
- 21. Psykologer

Yrke fra register kan *trolig* si noe om nivået for gruppene:

- 20. Helse og eller sosialfagligutdanning uten videreutdanning i psykisk helsearbeid
Ok, yrke innen psykisk helsearbeid og helse- og sosialfaglig utdanning definerer denne gruppen
- 22. Andre med faglig relevant høyskole/universitetsutdanning
Ok, yrke innen psykisk helsearbeid og annen høyere utdanning definerer denne gruppen
- 23. Personell med faglig relevant videregående opplæring
Ok, yrke innen psykisk helsearbeid og videregående opplæring definerer denne gruppen
- 24. Andre.
Men denne gruppen er vanskelig og det må diskuteres nærmere hva den kan inneholde av personell. Hva skiller denne fra gruppene 22 og 23?

Tabell 1.3.2 Bruk av midler fordelt på tiltak (årsverk) 2004-2006

Bruk av midler fordelt på tiltak (årsverk)	2004	2005	2006
10. Bistand i boliger, boveiledning, hjemmebaserte tjenester og miljøarbeid	1 565,4	1 915,7	2 320,3
11. Aktivitetstilbud (aktivitets-/dagsenter, kultur- /fritidstilbud)	518,4	711,7	632,3
12. Støttekontakter for voksne	134,8		162,3
13. Kommunale tilrettelagte arbeidsplasser/sysselsettingstiltak	96,8		135,8
14. Tilrettelagt behandlingstilbud, faglig veiledning. koordinering/ledelse	672,4	754	861
15. Helsestasjons- og skolehelsetjeneste	445,2	529,6	640,8
16. Annet forebyggende/psykososialt arbeid, kultur-/fritidstilbud for barn og unge	309,4	439	483,2
17. Støttekontakter for barn og unge	47		66,6
Sum disponert	3 789,4		5 302,2

I dette notatet er det ikke sett på bruk av register til fordeling slik som i tabell 1.3.2. En så detaljert oppsplitting av aktiviteter er problematisk i forhold til registreringen av virksomheter i Aa-registeret. Alle kommuner har per i dag minst en virksomhet innenfor helsestasjons- og skolehelsetjeneste slik at den aktiviteten vil ikke være problematisk, men for at årsverkene fra registeret skal være sammenlignbart med register er det vel kun årsverk med yrke innenfor psykisk helsearbeid som skal registreres her.

Fra 2007 er det laget et nytt skjema for kartlegging av årsverkene for psykisk helse i kommunene. Det nye skjemaet er en kombinasjon av de to skjemaene vist over i tabell 1.3.1-1.3.2, hvor utdanningen på personellet er i forspalten og hvem som mottar tjenesten i hodet i tabellen. Fordelen med dette nye skjemaet er at gruppene som knyttes til spørsmålene 10-13 er enklere å definere. Vi kan dermed lettere sammenligne årsverk fra registerbasert personellstatistikk med skjema fordi gruppene er delt inn i videregående skole og høyskole. Inndelingen voksne og barn/unge er enklere enn den detaljerte inndelingen i åtte ulike grupper (vist i tabell 1.3.2), men det er fremdeles noen problemer i forhold til uttrekket fra registerbasert personellstatistikk. Mer om mulighetene for bruk av register i kapittel 2.3.

Tabell 1.3.3. Personell etter utdanning, nytt skjema fra 2007

Personell fordelt etter utdanning	Årsverk voksne	Årsverk barn og unge
10. Helse- og sosialfag fra videregående skole, <u>med</u> videreutdanning i psykisk helsearbeid		
11. Helse- og sosialfag fra videregående skole, <u>uten</u> videreutdanning i psykisk helsearbeid		
12. Helse- og sosialfag fra høyskole, <u>med</u> videreutdanning i psykisk helsearbeid		
13. Helse- og sosialfag fra høyskole, <u>uten</u> videreutdanning i psykisk helsearbeid		
14. Psykologer		
15. Andre med høyskole/universitet, <u>med</u> videreutdanning i psykisk helsearbeid		
16. Andre med høyskole/universitet, <u>uten</u> videreutdanning i psykisk helsearbeid		
17. Andre		
Sum antall årsverk		

2. Evaluering - bruk av register til statistikk for psykisk helsearbeid

Avgrensingen i den registerbaserte personellstatistikken av ulike typer av virksomhet (tjenester som produseres) i kommunene skjer normalt ved bruk av næring. For de som arbeider i virksomheter som har denne næringen, kan man deretter dele de inn etter ytterligere to dimensjoner som er relevant i forhold til problemstillingen i dette notatet. Man kan for det første se hva slags utdanning de har og man kan se hvilket yrke de har. Utdanningen beskriver hvilken formell kompetanse de ansatte har, mens yrket beskriver hvilke arbeidsoppgaver de utfører.

I dag finnes det ingen egen næring for psykisk helsearbeid i kommunene. I praksis er derfor kommunenes tjenester innen psykisk helsearbeid knyttet opp til andre næringer. Hvilke næringer dette er vil avhenge noe av hvordan kommunene har organisert arbeidet med psykisk helse. For å komme videre har man to hovedalternativ.

2.1 To alternativer for måling av psykisk helsearbeid

Alternativ 1 Krav om registrering av egne virksomheter for psykisk helsearbeid.

Man kan be kommunene om å skille ut psykisk helsearbeid som egen enhet/virksomhet. Hvis man definerer psykisk helsearbeid i primærhelsetjenesten som egen næring (i SSBs standard for næringsgruppering), vil det automatisk følge et krav om dette. Hvis man av ulike grunner ikke definerer det som egen næring, kan man likevel tenke seg at man med andre begrunnelser kan be om /kreve en egen enhet for psykisk helsearbeid. Det vil da kunne kreve en god del arbeid av SSB å identifisere det psykiske helsearbeidet.

Alternativ 2 Bruk av yrke og utdanning

I stedet for å kreve egne enheter for psykisk helsearbeid kan man bruke data om utdanning og yrke på de ansatte. Dersom man velger alternativ 1 vil det i tillegg være aktuelt å utnytte data om yrke og utdanning.

Alternativ 1 Egne enheter for psykisk helsearbeid.

For å kunne kreve at det lages egne enheter for psykisk helsearbeid, må produksjonen av tjenesten være organisert slik at dette er praktisk mulig. Det betyr at i arbeidet som utføres innen primærhelsetjenesten, må psykisk helsearbeid klart kunne la seg skille fra andre tjenester. For registerbasert personellstatistikk betyr dette at man som minimum må kunne skille ut ansatte som bare eller i all hovedsak yter tjenesten psykisk helsearbeid. Hvis man kan dette, er neste spørsmål om andre ansatte også driver noe psykisk helsearbeid. Hvis dette er tilfelle, er det et spørsmål om hvor mye av det samlede psykiske helsearbeidet som drives av de som har dette som sin hovedoppgave og kan skilles ut. Utgjør dette bare en liten del, er gevinsten ved å lage en egen enhet for disse begrenset, siden man da bare får tall for en liten del av det psykiske helsearbeid i primærhelsetjenesten. Hvis det derimot utgjør en stor del av det samlede psykiske helsearbeidet, vil det være interessant å få det skilt som egen enhet. Spørsmålet er da om det oppstår et praktisk problem for kommunene å få det skilt ut. Hvis kommune selv har valgt en organisatorisk løsning hvor de allerede har skilt ut tjenesten, er saken grei. Hvis de aktuelle ansatte derimot inngår i ulike andre enheter som f.eks. hjemmesykepleie, sykehjem ol. vil det kreve mer arbeid fra kommunen å knytte dem opp i en egen enhet. Kommunene kan likevel få det til hvis det psykiske helsearbeidet i all hovedsak bare utføres av bestemte ansatte og dette er deres hovedoppgave.

En spesiell type virksomheter er arbeidstrening. Disse er eller vil som regel la seg skille ut. Men det oppstår problem for vårt formål hvis de som mottar arbeidstreningen, dekker ulike klientgrupper dvs. ikke bare omfatter de man definerer i forhold til psykisk helsearbeid. Vi har ikke foretatt en systematisk gjennomgang av dette.

Status/kvalitet

I gjennomgangen av kommunenes registrering i Aa-registeret i kapittel 5 i notatet fant vi at 48 prosent av kommunene har skilt ut egne enheter som dekker psykisk helsearbeid høsten 2007. Dette er en økning det siste året med 68 kommuner til 207 kommuner i 2007. Det ser dermed ut til å være en økende tendens til å gjøre dette. Av registreringen kan vi ikke se hvor mye av det samlede psykiske helsearbeidet som utføres i kommunen som utføres i disse enhetene. Man kan kanskje anta at enhetene dekker hoveddelen av det som kan sies å være behandling og muligens også forebygging blant tidligere brukere. Det man trolig vil få problemer å dekke ved bruk av næring/egen enhet, er forebyggende psykisk helsearbeid i kommunene f.eks. knyttet til helsestasjoner og sykehjem/hjemmesykepleie. Omfanget av dette vil avhenge mye hvor vidt man definerer psykisk helsearbeid særlig i forhold til eldre mennesker.

Alternativ 2 Bruke opplysning om yrke/utdanning.

Vi ser først på yrke deretter på utdanning.

Bruk av opplysning om yrke.

Yrke kan tenkes å være et alternativ til bruk av næring for å identifisere de som arbeider med psykisk helsearbeid. Bruk av yrke forutsetter ikke som i alternativ 1 at kommunen har opprettet en egen bedrift/virksomhet i Enhetsregisteret for psykisk helsearbeid. SSB har i sin yrkeskatalog lagt inn egne yrker for psykisk helsearbeid. Det forutsetter at kommunene bruker disse. Dette drøftes nærmere i kapittel 4.

Dekningsgraden man vil få av det psykiske helsearbeidet blir avgrenset av at man bare får med de som har dette som sin hovedoppgave. På den annen side vil man få med hele arbeidstiden deres, også om deler av denne brukes til andre tjenester. Ved bruk av yrke som avgrensning vil man ikke som ved næring kunne få med de som utfører administrasjon eller støttearbeid knyttet til det psykiske helsearbeidet, f.eks. en sekretær knyttet opp til en enhet for psykisk helsearbeid eller mange ansatte ved arbeidstreningssentra.

Status/kvalitet

Kommunene rapporterer yrkesdata til Aa-registeret, men først fra 1.mars 2007 var alle kommuner pliktig til dette ved bruk av SSBs yrkeskatalog. Fram til tidspunktet kunne mange rapportere stillingskoder fra PAI-registeret. I kommunene var det 25 prosent av alle arbeidsforhold som fremdeles hadde stillingskoder fra PAI i uke 39 i 2007. For de som har opprettet egne enheter innen psykisk helsearbeid, viser gjennomgangen i kapittel 5 at mange fremdeles ikke bruker de nye yrkeskodene innen psykisk helsearbeid i dag.

Yrke er 4-siffer ifølge standarden, og det betyr å registrere yrke på et lavere nivå (7-siffer) er mulig men ikke et krav. Det er en 4-sifret kode for sykepleier (3231) og under denne er det et løpenummer (7-siffer) hvor det er en unik kode for psykisk helsearbeid. Hvis vi skal få skilt sykepleiere som arbeider med psykisk helsearbeid fra andre sykepleiere må kommunene registrere sine ansatte på laveste nivå, dvs. yrke på 7-siffer. Det betyr at man bør gå ut med en særskilt informasjon til kommunene om betydningen av å bruke de aktuelle yrkeskodene om man skal satse på registerstatistikken som en løsning for rapportering i framtiden når det gjelder det psykiske helsearbeidet.

Bruk av opplysning om utdanning.

Visse typer utdanning gir kompetanse som er særlig relevant for psykisk helsearbeid. Det er dels enkelte grunnutdanninger (f.eks. psykolog) og dels spesielle videreutdanninger for personer med en grunnutdanning innen helsefag. En nærmere gjennomgang av dette er gjort i kapittel 3.

Sammenlignet med næring og yrke er utdanning minst egnet til å identifisere det psykiske helsearbeidet. Det henger sammen med at utdanning er en beskrivelse av hva slags formell utdanning man har tatt, men ikke sier noe om hva folk faktisk gjør. Utdanning kan være en nyttig

tilleggsinformasjon ved bruk av næring og yrke. Det ene er at den kan vise hvilken formell kompetanse de ansatte som utfører psykisk helsearbeid har. Det andre er at man for yrker/virksomheter hvor psykisk helsearbeid bare er en bifunksjon og dermed ikke defineres som psykisk helsearbeid ved bruk av yrke eller næring, kan se hvor mange som har formell kompetanse på området (f.eks. på sykehjem og helsestasjoner).

Status/kvalitet

Utdanning er relativt godt dekket i registerstatistikken. Men det finnes noen begrensinger og noen mangler. Oppsummert er det viktigste:

- Kun utdanninger/videreutdanninger ved (utdannings)institusjoner med offentlig eksamensrett dekkes. Interne kurs ved andre virksomheter registreres ikke.
- Videreutdanning fra utlandet dekkes ikke.

2.2 Hovedkonklusjon

Hvis man definerer psykisk helsearbeid så bredt at mye av det som skjer er integrert med, men utgjør en mindre del av det de fleste helsearbeidere (og eventuelt sosialarbeidere) arbeider med, er registerstatistikken ikke egnet som hovedkilde for rapportering. Registerstatistikken kan likevel supplere med data om hvem som har formell utdanning på feltet og om de som har psykisk helsearbeid som sin hovedoppgave.

Definerer man psykisk helsearbeid smalere, som de som har det som sin hovedoppgave, bør registerstatistikken kunne brukes på sikt. Det vil kreve en forbedret rapportering til Aa-registeret av yrke og eventuelt utskilling av egne enheter/virksomheter for psykisk helsearbeid.

Yrke vil identifisere alle de som har dette som sin hovedoppgave, forutsatt at kommunene registrer de ansatte med riktig 7-siffer yrkeskode. Ved utskilling av egne enheter vil man i tillegg kunne få med de som har støtteoppgaver knyttet til psykisk helsearbeid (administrativt personell ol.).

Mange kommuner har egne enheter for arbeidstrening rettet mot personer med psykiske helseproblemer. Vi har ikke undersøkt systematisk om disse enhetene også dekker andre brukergrupper i de enkelte kommuner. I så fall vil det være problemer å skille ut det arbeidet som bare rettes mot psykisk helsearbeid. Enkelte steder vil slike enheter også kunne dekke brukere fra ulike kommuner. Vi vil ha problemer å identifisere hvor mye av arbeidet som kan knyttes til den enkelte kommune.

Det vil bli brudd i statistikken ved en overgang fra skjema IS-24 til registerstatistikken fordi:

- Skjema IS-24 kun omfatter øremerkede årsverk/stillinger. Registeret teller alle som arbeider med dette etter yrke eller næring.
- Skjema og register har trolig ulik årsverksdefinisjon se kapittel 2.3.
- Det er for tidlig med en konklusjon vedrørende yrke, men yrke på 7-siffer nivå har/og er ikke et krav slik at SSB vet ikke noe om kvaliteten på dette fremover.

2.3 Evaluering - med eksempler

I dette avsnittet vil vi vise talleksempler for hele landet og for et par kommuner, men først en forklaring til ulike begreper og tolkninger av begrepene brukt i den øremerkede rapporteringen.

Begreper og målinger i registerbasert sysselsettingsstatistikk:

- Man bør være oppmerksom på at **definisjonen på sysselsatte** fra registerbasert sysselsettingsstatistikk avviker fra skjemarapportering i KOSTRA. Registerbasert sysselsettingsstatistikk teller alle som har hatt jobb av en times varighet uavhengig om de er

fast ansatte, vikarer eller er fraværende av ulike årsaker. Det er kun krav til at de har en forpliktende forhold til arbeidet eller med en returdato. I skjemarapportering i KOSTRA skal enten den fast ansatte eller vikaren telles.

- **Forventet avtalt arbeidstid** er antall arbeidstimer per uke som den ansatte har ifølge arbeidskontrakten. Eventuelt fravær fra arbeidet pga. sykdom, ferie e.l. skal ikke trekkes fra avtalt arbeidstid, og overtid skal ikke medregnes.
- **Avtalte årsverk** er beregnet ved å måle avtalt arbeidstid i uken i forhold til vanlig heltid. Dette gjøres i utgangspunktet i arbeidstiden på referansetidspunktet i midten av november (4. kvartal), og det antas at dette er representativt for hele året. For helse- og sosialpersonell i helse- og sosialtjenester er heltid satt til tid mellom 32 og 40 timer, og det er derfor tatt hensyn til at det for en del grupper, for eksempel i turnus, er lavere enn 37,5 timer pr uke.
- **Korrigerende avtalte årsverk** er avtalte årsverk trukket fra tapte årsverk på grunn av legemeldt sykefravær og fødselspermisjon. Det er foreløpig ikke informasjon om **utførte årsverk** (som vil si avtalte årsverk korrigeret for overtid og alle typer fravær) i statistikken.

Begreper og målinger i den øremerkede rapporteringen:

- Årsverk er ikke definert. Trolig er årsverkene tilknyttet budsjetterte stillinger/ stillingsprosenter kommunen har besluttet å disponere de øremerkede midler til.
- I det nye skjema fra rapporteringsåret 2007 er årsverk definert som: *"Årsverkstallet skal være basert på en representativ uke mot slutten av året og hvor den avtalte ukentlige arbeidstiden er omregnet til heltid. Ansatte i fødselspermisjon skal ikke telle med. Langtidssykemeldte (over 4 måneder) skal heller ikke telles, mens eventuelle vikarer skal telles"*

Konklusjon

- Årsverk fra skjemaene vil være sammenlignbart med korrigerende avtalte årsverk fra register.
- Trolig vil årsverkene fra og med 2007 være mer sammenlignbare med register siden alle korrigerende avtalte årsverk (utførte) skal måles og ikke bare budsjetterte/øremerkede stillinger innen psykisk helsearbeid.

Forklaring til tabellen 2.3.1:

- Det er nedenfor laget en blindtabell som viser innholdet i de ulike cellene i tabellen 2.3.1. Innholdet i disse cellene, dvs. uttrekk av personellgrupper og gruppering av disse er valgt ut ifra teksten i den øremerkede rapporteringen, og kan selvfølgelig endres. Spørsmål 22-24 i den øremerkede rapportering er vanskelig å avgrense og ikke minst tolke innholdet.
- **Opplysninger om utdanning** er funnet ved en utlissing av ansatte i kommunal sektor i utdanningsgruppene videreutdanning innen psykisk helsearbeid, psykologer, leger med spesialistutdanning og aktivitører.
- **Opplysninger om yrke (STYRK)** er fra siste tilgjengelige Aa-register, dvs. uke 39 i 2007 og uke 47 i 2006. Vi har kun sett på STYRK-koder og ikke stillingskoder fra PAI. 25 prosent av alle arbeidsforholdene i kommunene var registrert med stillingskoder fra PAI i uke 39 i 2007. Siden disse opplysningene er hentet fra Aa-registeret og ikke i den registerbaserte personellstatistikken har vi kun disse opplysningene etter arbeidstakere og ikke årsverk.
- **Opplysninger om virksomheter eller næringer** innenfor psykisk helsearbeid er funnet ved en utlissing av virksomheter innenfor kommunal sektor med "psyk" i navnet (kapittel 5), slik det er registrert i Enhetsregisteret oktober 2007.
- **Helse- og sosialfaglig utdanning** vil i disse tabellene være alle med en helse- og sosialfaglig utdanning. Dette er definert og gruppert i statistikkssystemet for helse- og sosialpersonell (vedlegg 2).
- **Videreutdanning innen psykisk helsearbeid** er videreutdanningene "psykisk helsearbeid" og psykiatrisk sykepleier" for de med en grunnutdanning innen helse- og sosialfaglig utdanning.
- Det er uklart om **leger med spesialitet** innenfor barne- og ungdomspsykiatri eller voksen psykiatri eller allmennmedisin skal grupperes i spørsmål 19 eller 22. Foreløpig er disse gruppert i spørsmål 22. Det er ingen leger med yrkeskode psykiater eller lege (psykisk helsearbeid) ansatt i kommunal sektor høsten 2007.

	Kun utdanning	Kun yrke (STYRK)	Yrke og utd
19. Helse/sosialfaglig utd. med videreutdanning i psykisk helsearbeid/psykiatrisk sykepleie	Alle med grunnutd lik hesosutd og en videreutd. innen psykisk helsearbeid	En av de spesifikke yrkeskodene på kompetansenivå vg.skole/eller høyskole (kap. 4.1). Kan ikke splittes på utd	Må ha et yrke innen psykisk helsearbeid, hesosutd og videreutd innen psykisk helsearbeid. Yrke spesialsykepleier er også inkludert
20. Helse/sosialfaglig utd. uten videreutdanning i psykisk helsearbeid/psykiatrisk sykepleie	Ikke tilgjengelig med utd		Må ha et yrke innen psykisk helsearbeid, hesosutd men ikke videreutd innen psykisk helsearbeid
21. Psykologer	Utdannet psykolog	Pedagogisk – psykologisk rådgiver og skolepsykolog er ikke inkludert ellers resten i kapittel 4.2.3	Må ha yrke og utdanning som psykolog
22. Andre med faglig relevant høyskole/universitetsutdanning	Utdannet allmennlege, lege med spesialitet innen barne/ungdoms-psykiatri eller voksenpsykiatri	Yrke psykiater eller lege (psykisk helsearbeid)	Yrke psykiater, lege (psykisk helsearbeid), spesiallege eller legespesialist og utdanning spesialist innen allmenmedisin eller psykiatri.
23. Personell med faglig relevant videregående opplæring	Utdannet aktivitør	En av de 7 spesifikke yrkeskodene på kompetansenivå videregående skole (kap 4.1). I tillegg yrke aktivitør (kode 5139 117)	En av de 7 spesifikke yrkeskodene på kompetansenivå videregående skole (kap 4.1), men kun med videregående opplæring.). I tillegg yrke aktivitør (kode 5139 117)
24. Andre	Uklart hva som kan grupper her	Uklart hva som kan grupper her	Uklart hva som kan grupper her

Som nevnt tidligere er det fra 2007 laget et nytt skjema for kartlegging av årsverkene for psykisk helsearbeid i kommunene. Fordelen med dette nye skjemaet er at gruppene som knyttes til spørsmålene 10-13 er enklere å definere. Vi kan dermed lettere sammenligne årsverk fra registerbasert personellstatistikk med skjema fordi gruppene er delt inn i videregående skole og høyskole.

I veiledningen til de nye skjemaet står det; "*Faglig relevant utdanning er nødvendigvis ikke rene helse- og sosialfaglige utdanninger. For eksempel vil dette kunne omfatte pedagoger og personell med kultur- eller idrettsutdanning, avhengig av hvilke arbeidsoppgaver som er lagt til stillingen*". I registerbasert personellstatistikk vil vi ikke kunne skille ut personell/årsverk tilknyttet spørsmål 15 og 16, fordi det er kun de med en helse- og sosialfaglig utdanning som har opplysninger om videreutdanning innen psykisk helsearbeid. Det betyr at gruppene 15/16 og 17 vil være annet personell knyttet til egne virksomheter innen psykisk helsearbeid.

Blindtabell for nytt i skjema fra 2007

	Ved bruk av "Yrke og utdanning"	Ved bruk av "Egen virksomhet"
10. Helse- og sosialfag fra videregående skole, <u>med</u> videreutdanning i psykisk helsearbeid	Ja, hvis de nye yrkene blir tatt i bruk	Ja, også uten yrke
11. Helse- og sosialfag fra videregående skole, <u>uten</u> videreutdanning i psykisk helsearbeid	Ja, hvis de nye yrkene blir tatt i bruk	Ja, også uten yrke
12. Helse- og sosialfag fra høyskole, <u>med</u> videreutdanning i psykisk helsearbeid	Ja, hvis de nye yrkene blir tatt i bruk	Ja, også uten yrke
13. Helse- og sosialfag fra høyskole, <u>uten</u> videreutdanning i psykisk helsearbeid	Ja, hvis de nye yrkene blir tatt i bruk	Ja, også uten yrke
14. Psykologer	Ja, hvis de nye yrkene blir tatt i bruk	Ja, også uten yrke
15. Andre med høyskole/universitet, <u>med</u> videreutdanning i psykisk helsearbeid	Nei, fordi det er ingen yrkeskoder for psykisk helsearbeid for annet faglig utdannet personell	Ja, 15 og 16 sammen
16. Andre med høyskole/universitet, <u>uten</u> videreutdanning i psykisk helsearbeid		
17. Andre	Ja, hvis de nye yrkene blir tatt i bruk. 4 yrker innen psykisk helsearbeid som ikke krever utdanning utover videregående skole. F.eks arbeidsleder eller pleieassistent.	Ja, resten
Konklusjon	Avhengig av god yrkesrapportering	Bare personell/årsverk fra egne virksomheter, som kun er en del av alt årsverk innen psykisk helsearbeid

Konklusjon vedrørende nytt skjema

- **Utdanning og yrke.** Hvis kommunene tar i bruk de nye yrkeskodene innen psykisk helsearbeid vil man ved bruk av yrke og utdanning **kunne gjenskape gruppene 1-14 og 17** som det spørres etter i det nye skjemaet. For gruppene 15 og 16 vil vi kun få disse fra virksomheter som er skilt ut og da som annet personell med høyere utdanning.
- **Egen virksomhet.** Hvis ikke alle kommuner tar i bruk de nye yrkeskodene vil kommuner som har skilt ut virksomheter i egne virksomheter få tall for årsverk, men da **kun for deler av virksomheten innen psykisk helsevern.**
- Inndelingen av personellet i spørsmålene 10-17 i **voksne og barn/unge** er enklere enn den detaljerte inndelingen i åtte ulike grupper (vist i tabell 1.3.2), men det er fremdeles noen problemer i forhold til uttrekket fra registerbasert personellstatistikk.
- **Hva er virksomheter for voksne og hva er for barn og unge.** I de 207 kommunene med egne virksomheter for psykisk helsearbeid er det kun 3 virksomheter som har barn/unge i navnet. Den ene er en fritidsklubb (med egen næring) og de to andre er psykisk helsetjeneste/psykiatri med næring 85.144 Annen forebyggende helsetjeneste. Det er mange egne virksomheter innenfor næring 85.333 Aktivitetssentra for eldre og funksjonshemmede og disse virksomhetene har oftest navnet "Psykiatrisk dagsenter" her kan det vel både være tilbud til voksne og unge.

Alle kommuner har egne virksomheter for skole- og helsestasjonstjeneste, men her er vi avhengig av kommunene bruker de nye yrkeskodene innen psykisk helsearbeid for at vi skal kunne skille ut disse årsverkene fra ordinær skole- og helsestasjonstjeneste. Som tabellen under viser er det svært ansatte som har yrke innenfor psykisk helsearbeid. På skole- og helsestasjon er ofte psykisk helsearbeid en del av de totale arbeidsoppgavene til de ansatte. Siden de ansatte kun er registrert med det hun/han hovedsakelig gjør vil vi ved bruk av yrke få en underrapportering på psykisk helsearbeid på skole- og helsestasjonstjeneste.

Ansatte innen skole- og helsestasjonstjeneste.

Utdanning (fra 4. kv. 2006)	Videreutdanning (fra 4. kv. 2006)	Yrke (fra uke 39 i 2007)
Helsesøster (2 019), jordmor (343), leger (287) hjelpepleier (111), fysioterapeuter (82), sykepleier (48), sosionom (40), barnevernspedagoger (32)	Psykisk helsearbeid (54), barn og familie (22) psykiatrisk sykepleier (18) For leger: Allmenntmedisin (161), samfunnsmedisin (10), barnesykdømmer (6), psykiatri (1)	Helsesøster (1 906), jordmor (319), lege (222), sykepleier (127), sekretær (151), fysioterapeut (97), sosionom/barnevernspedagog (60), hjelpepleier (52) Innen psykisk helsearbeid: Psykiatrisk sykepleier (3), ped.psyk. rådgiver (1), psykologspesialist (3), psykolog (20), sykepleier (psykisk helsearbeid) (14), pleieassistent (psykisk helsearbeid) (2)

Tabell 2.3.1 Landstall 2007

	SHdir	Kun utdanning	Yrke (STYRK)	Kun egen virksomhet /næring	Yrke og egen virksomhet fordelt etter utdanning
19. Helse/sosialfaglig utd. <u>med</u> videreutdanning i psykisk helsearbeid/psykiatrisk sykepleie	1 696,9	2 364,8	533		526,4
20. Helse/sosialfaglig utd. <u>uten</u> videreutdanning i psykisk helsearbeid/psykiatrisk sykepleie	1 478,4				1 135
21. Psykologer	88,8	361,7	262 ¹		213,6
22. Andre med faglig relevant høgskole/universitetsutd	546,4	369,6	660		540,6
23. Personell med faglig relevant videregående opplæring	931	1 895,8	516		436,8
24. Andre	560,7				
Sum korrigerede avtalte årsverk	5 302,3	4 991,9			2 852,4
Avtalte årsverk		5 530,2			3 139,2
Sum antall arbeidstakere		6 206	1 971	2 624	3 835
Kommentar		For få ok, siden vi ikke klarer å trekke ut alle gruppene	For få pga mangler i STYRK-rapportering	For få ok, siden 48 prosent av kommunene har egne virksomheter	For få, pga mangler i yrke og egen virksomhet dekker opp for dette.

¹ Pedagogisk – psykologisk rådgiver og skolepsykolog er ikke inkludert i psykologer, men med ”Andre med faglig relevant høgskole/universitetsutdanning”

Forklaring til tabell 2.3.1:

- **For korrigerte avtalte årsverk får vi litt færre enn skjema ved kun bruk av utdanning.** Ved kun bruk av utdanning klarer vi ikke å trekke ut 20 Helse- og sosialfaglig utdanning uten videreutdanning. Vi vet ikke hvem som skal grupperes under andre.
- **Ved kun bruk av yrke får vi for få,** fordi kommunene ikke bruker de nye yrkeskodene ennå.
- **Ved kun bruk av egen virksomhet får vi for få.** Dette var forventet siden mye av tilbudet innenfor psykisk helsearbeid foregår innenfor andre helse- og sosialtjenester.
- **Ved bruk av yrke og egen virksomhet og finner utdanning på disse vil vi få for få,** fordi mangler i bruk av yrkeskoder innen psykisk helsearbeid ikke dekkes opp ved bruk av egne virksomheter. Dette tyder på at mange kommuner har mye av tjenestene integrert med andre tjenester. Dette ser vi tydelig på den gruppen som har videreutdanning innen psykisk helsearbeid.

2.4 Konklusjon - bruk av opplysninger om utdanning

Oppsummering så langt - kun bruk av utdanning gir for mange arbeidstakere/årsverk:

Problem ved bruk av utdanning:

- Kun videreutdanning utført ved høyskoler/universitet eller eksamen tatt ved utdanningsinstitusjon som er registrert i NUDB. Det betyr at bedriftsinterne kurs (for sykepleiere før 1999) ikke er inkludert i tallene hvis dette er videreutdanning uten eksamen eller kurs på en undervisningsinstitusjon.
- Det er kun bosatte som har opplysninger om videreutdanning.
- Det er kun personer med en helse- og sosialfaglig grunnutdanning som har opplysninger om videreutdanning. Sosial- og helsedirektoratet har nevnt at det trolig er flere med videreutdanning innen psykisk helsearbeid som har en annen grunnutdanning for eksempel politi.
- En person kan ha flere videreutdanninger, og vi har beholdt de tre nyeste videreutdanningene på registeret.
- Det er ingen opplysning i NUDB om videreutdanningen er fullført, men det er opplysninger om antall studiepoeng. Alle personer som har minst 30 studiepoeng (tilsvarende et halvt år) er inkludert med en videreutdanning i statistikken.

Forslag til forbedringer eller endringer fremover:

- Ingen konkrete forslag
- Utdanning kan ikke brukes alene til statistikk vedrørende psykisk helsearbeid, men kun som ekstra opplysninger om de som allerede er gruppert inn under psykisk helsearbeid fra yrke eller næring.

2.5 Konklusjon - bruk av opplysninger om yrke

Oppsummering så langt - koder innen psykisk helsearbeid er lite brukt fordi:

- Det er foreløpig vanskelig å måle effekten av de nye yrkeskodene siden det er svært få kommuner som har tatt disse i bruk.

Problem ved bruk av yrke:

- Personer som arbeider innenfor flere områder i kommunen, f.eks. en vernepleier som hovedsakelig arbeider på en "ordinær" pleie- og omsorgsinstitusjon og i tillegg har en deltidsstilling innenfor psykisk helsearbeid vil kun være registrert som yrke vernepleier på institusjon slik at vi mister opplysningen om at personen har et yrke innen psykisk helsearbeid. Dette kan endres hvis kommunene splitter opp arbeidsforholdene (små jobber) i Aa-registeret.

- Personer som har flere arbeidsoppgaver på samme virksomhet i kommunen, f.eks. en vernepleier som arbeider på en institusjon og arbeidsoppgavene hennes/hans er både som "ordinær" vernepleier og arbeid innen psykisk helsearbeid rettet mot noen brukere vil personen være registrert med det hun/hovedsakelig gjør. Dette problemet kan ikke løses.
- En tømrer/snekker som arbeider på et arbeidssenter knyttet til psykisk helsearbeid i kommunen kan ved riktig bruk av yrkeskoder bli registrert med yrke psykisk helsearbeid (dvs. arbeidsleder (psykisk helsearbeid)). Men hvis det er en tømrer/snekker som har personer med i sitt ordinære arbeid som et ledd i psykisk helsearbeid i kommunen vil personen stå registrert med yrke tømrer.
- Ved økt fokus på bruk av yrkeskoder innenfor psykisk helsearbeid f.eks. for sykepleiere kan vi få kommuner som vil bruke yrke psykisk helsearbeid istedenfor sykepleier hvis personen har kompetanse (dvs. videreutdanning) innen psykisk helsearbeid uten at personen arbeider mot denne brukergruppen.

Forslag til forbedringer eller endringer fremover:

- SHdir bør, i samarbeid med SSB, gjøre kodene bedre kjent for kommunene og kan oppfordre og instruere kommunene i bruk av de nye yrkeskodene.
- SSB bør foreta en ny gjennomgang og kjøre en tabell i mai/juni 2008 og vurdere om yrkeskodingen er forbedret. Denne kontrollen vil være naturlig med tanke på det nye skjemaet som kommunene skal rapportere for 2007. Denne kontrollen vil bare bli utført hvis er ønskelig fra SHdirs sin side, og arbeidet må finansieres.

2.6 Konklusjon - bruk av opplysninger om egen virksomhet

Oppsummering så langt - 48 prosent av kommunene har en egen virksomhet innen psykisk helsearbeid:

- Siden mange kommuner ikke har tatt i bruk de nye yrkeskodene innen psykisk helsearbeid, er det foreløpig vanskelig å konkludere i forhold til bruk av yrke i virksomheter innenfor psykisk helsearbeid.
- Dette innebærer også at det er for tidlig og si noe om at alle de ansatte på virksomheter skilt ut som psykisk helsearbeid skal ha et yrke innenfor psykisk helsearbeid.

Forslag til forbedringer eller endringer fremover:

- Gjennomgå næringskodingen for de virksomheter som har "psyk" i navnet.
- SSB bør foreta en ny gjennomgang og kjøre en tabell i mai/juni 2008 og vurdere om alle ansatte innenfor virksomheter psykisk helsearbeid skal inkluderes i statistikken.

3. Grunnutdanning og videreutdanning

3.1 Hva er videreutdanning

Både i helsepersonellstatistikken og i KOSTRA er det ønskelig med informasjon om antall personer som har videreutdanning innen helse- og sosialfag. For leger, tannleger og optikere mottar vi fil over godkjente spesialister fra Statens autorisasjonskontor for helsepersonell (SAFH). For andre helse- og sosialfaglige utdanninger hentes opplysningene om videreutdanning fra Norsk utdanningsdatabase (NUDB).

Det er **kun videreutdanning utført ved høgschooler/universitet** eller eksamen tatt ved utdanningsinstitusjoner som er registrert i NUDB. Bedriftsinterne kurs (for sykepleiere før 1999) er dermed ikke er inkludert i tallene hvis dette er videreutdanning uten eksamen eller kurs utenfor en undervisningsinstitusjon.

Det er **kun bosatte** som har opplysninger om videreutdanning. Opplysninger om videreutdanning fullført i utlandet for norske statsborgere skal meldes fra Lånekassen til SSB. For personer som nå er bosatte, men har flyttet til Norge etter endt utdanning, er utdanningsinformasjon ikke alltid oppdatert. Siste oppdatering av personer med utenlandsk fødeland/statsborgerskap ble utført i 2000, dvs. en skjemasbasert tilleggundersøkelse.

Det er **kun personer med en helse- og sosialfaglig grunnutdanning** som har opplysninger om videreutdanning. Sosial- og helsedirektoratet har nevnt at det trolig er flere med videreutdanning innen psykisk helsearbeid som har en annen grunnutdanning, for eksempel politi. Disse gruppene finnes det ikke opplysninger om i den registerbaserte personellstatistikken.

En person **kan ha flere videreutdanninger**, og de tre nyeste videreutdanningene er beholdt i registeret.

Det er ingen opplysning i NUDB om videreutdanningen er fullført, men det er opplysninger om antall studiepoeng. Alle personer som har minst 30 studiepoeng (tilsvarer et halvt år) er inkludert med en videreutdanning i statistikken.

3.2 Hvordan avgrense relevante grunn- og videreutdanninger?

Før Sosial- og helsedirektoratet fikk oversendt tabeller (i april 2006) over personer med relevant videreutdanning, ble det diskutert hva en "relevant" videreutdanning (og grunnutdanning) for måling av personer med kompetanse innenfor psykisk helsearbeid er. Med utgangspunkt i tabell 1.2.1 som tidligere har vist personellårsverk var det flere spørsmål som måtte avklares.

- **Skal videreutdanningen "forebyggende helsearbeid" inkluderes i tallene? - Svar; Nei.**
Det bør nok lages en oversikt over personer med videreutdanning i forebyggende helsearbeid. I statistikkbanken (tabell nr 05888) har vi en slik tabell for hele landet.
- **Skal alle leger inkluderes i tallene uavhengig om de har en spesialitet eller type spesialitet - Svar; Nei.**
Kun leger med spesialitet innen allmennmedisin, voksen psykiatri og/eller barne- og ungdomspsykiatri.
- **Hva er "Andre med faglig relevant høgschooler/universitetsutdanning" - Svar; Kan ikke fåes fra utdanning alene**
- **Hva er "Personell med faglig relevant videregående opplæring" Svar; Kan ikke fåes fra utdanning alene**

Tabellene som ble levert SHdir (i april 2006) omfattet følgende personellgrupper:

1. Psykiatriske sykepleiere
2. Helsesøstre med videreutdanning i psykisk helsearbeid
3. Annet høgschoolerpersonell med videreutdanning i psykisk helsearbeid, som inkluderer grunnutdanningene ergoterapeut, fysioterapeut, vernepleier, sykepleier, barnevernspedagog og sosionom
4. Hjelpepleiere/omsorgsarbeidere med videreutdanning i psykisk helsearbeid

Hvor gruppene 1-4 dekker spørsmål 19 "Helse og eller sosialfagligutdanning med videreutdanning i psykisk helsearbeid" SHdirs rapportering (skjema IS-24).

5. Psykologer
6. Leger med spesialitet i allmenmedisin
7. Leger med spesialitet i voksen og/eller barne- og ungdomspsykiatri
8. Helsesøstre i alt - kun som en tilleggsopplysning

Det er uklart om legene (6-7) skal grupperes under spørsmål 19 eller spørsmål 22 "Andre med faglig relevant høgskole/universitetsutdanning" i rapporttabellen. Men spørsmålet er her om legene må ha et yrke innenfor psykisk helsearbeid eller er yrket lege/allmennlege/spesiallege/psykiater avgrensning god nok?

Definisjonen av gruppen i spørsmål 22: Faglig relevant utdanning nødvendigvis ikke er rene helse- og sosialfaglige utdanninger. For eksempel vil dette kunne omfatte pedagoger og personell med kultur- eller idrettsutdanning, avhengig av hvilke arbeidsoppgaver som er lagt til stillingen".

En gruppe som ikke ble vurdert var aktivtører som trolig vil være en personellgruppe som ville dekket noe av spørsmål 23 "Personell med faglig relevant videregående opplæring". Men spørsmålet er også her må de ha et yrke innenfor psykisk helsearbeid eller er yrket aktivtør avgrensning god nok?

I tabellene er det tatt med alle personer som har en eller flere av de aktuelle videreutdanningene i sin kompetanse.

3.3 Hvordan avgrense arbeidssted for de med relevant utdanning

Spørsmål som måtte vurderes:

- Hvilke type virksomheter skulle inkluderes, dvs hvilke næringer skulle inkluderes.
- Eierskap.
 1. Er det kun kommunal forvaltning som skal inkluderes i tallene?
Hva med selvstendige kommuneforetak og kommunal forretningsdrift - disse er med i KOSTRA tallene.
 2. Fylkeskommunale helsetjenester?
 3. Hva med private pleie- og omsorgstjenester?
Totale tall for pleie- og omsorg inkluderer som oftest kommunale og private, siden de fleste private har avtale med kommunen. I KOSTRA er begge med, men splittes for analysen i KOSTRA.
 4. Andre private helsetjenester og sosialtjenester. Der er det mange tjenester som trolig ikke bør være inkludert.

Tabellene som ble levert SHdir (i april 2006) omfattet følgende næringer:

75.120 Offentlig administrasjon tilknyttet helsestell, sosial virksomhet, undervisning, kirke, kultur og miljøvern

80.125 PP-Tjenester

85 Helse- og sosialtjenester (detaljert oversikt over enkelt næringer er i vedlegg 2)

Tabell 1 etter sektor/eierskap er basert på:

- Kommunal sektor som inkluderer 550 Kommuner, 660 Kommunal forretningsdrift og 680 Selvstendige kommuneforetak.
- Statlig sektor som inkluderer 110 Stats- og trygdeforvaltningen, 610 Statens forretningsdrift, 630 Statlig eide foretak, 635 Statsforetak. Datagrunnlaget i denne rapporten er i sektor 110.
- Fylkeskommuner, sektor 510.
- Private, ikke forretningsmessige institusjoner. Sektor 770 Private, ikke forretningsmessige konsumentorienterte institusjoner (ideelle organisasjoner) og 740 Private, ikke forretningsmessige produsentorienterte institusjoner. Vi har kjørt ut tall for begge disse separat, og det var kun registrert en lege i denne gruppen i sektor 740. Disse slås derfor sammen, Eksempel på slike institusjoner: 740: Stiftelser/foreninger. 770 Ideelle foreninger, eks. Røde Kors.
- Personlige foretak og personlig næringsdrivende. Sektor 760 Personlige foretak mv. og 790 Personlig næringsdrivende sysselsetter hovedsakelig leger og psykologer i denne oversikten, og disse sektorene slås derfor sammen. Eksempel på virksomheter i sektor 760: Private foretak med delt ansvar, eks. legesamarbeid. 790: Vanlig enkeltpersonforetak.
- Private foretak med begrenset ansvar (Ordinære aksjeselskap AS og ASA mv.). Sektor 710. Eksempel på slike virksomheter: Private sykehus/klinikker.
- Andre sektorer

Tabell 2 kommunal sektor har følgende inndeling:

- Kommunal sektor inkluderer 550 Kommuner, 660 Kommunal forretningsdrift og 680 Selvstendige kommuneforetak.

Hvor kommunal sektor grupperes på følgende måte:

Pleie- og omsorg:

- Funksjon 234: Aktivisering, eldre og funksjonshemmede
- Funksjon 253: Pleie, omsorg, hjelp i institusjon
- Funksjon 254: Pleie, omsorg, hjelp til hjemmeboende

Skole- og helsestasjonstjeneste:

- Næring 85.143 Skole- og helsestasjonstjeneste

Andre helsetjenester:

- Næringer under 85.1 Helsetjenester (bortsett fra 85.143) som ikke inkluderes i pleie- og omsorg (dvs. ikke funksjon 234, 253, 254)

Andre sosialtjenester

- Næringer under 85.3 Sosial- og omsorgstjenester som ikke inkluderes i pleie og omsorg (dvs. ikke funksjon 234, 253, 254) med unntak av næringene som er holdt utenfor, se over.

75.120 Offentlig administrasjon tilknyttet helsestell, sosial virksomhet, undervisning, kirke, kultur og miljøvern

80.125 PP-Tjenester

Tabell 1 var kun til orientering for SHdir, mens tabell 2 er den som kan brukes til sammenligning i rapport over "øremerkede" midler.

Tall på kommunenivå med den spesifikasjonen det er lagt opp til i tabell 2, vil for små kommuner kunne gi informasjon om identifiserbare personer. Vi måtte derfor foreta utleveringen av slike data begrunnet i behov for offentlig planlegging. Statistikkloven hjemler utlevering av aidentifiserte (men ikke anonymiserte) data til offentlig planlegging. Det betyr at SHdir måtte skrive under på en utleveringsavtale. Avtalen inkluderte skjema for taushetserklæring som skal fylles ut av de personene i Sosial- og helsedirektoratet som fikk tilgang til dataene.

4. Yrke

Yrke skal gjenspeile arbeidsoppgave og ikke formell kompetanse, og det er således spørsmål om hvor detaljerte undernumre/ kategorier det er praktisk mulig - og ønskelig - å legge inn i rapporteringen for å identifisere personell som arbeider med akkurat denne målgruppen.

Det var ingen yrker i Standard for yrkesklassifisering (STYRK) som het psykisk helsearbeid. For å lage en ny yrkestittel må dette følge den internasjonale standarden og det må vurderes hvilke kompetansenivå som skal kreves for yrke. Etter en intern vurdering i SSB, ble det laget 15 nye koder innenfor psykisk helsearbeid. Det kan fortløpende opprettes nye koder hvis det skulle være ønskelig.

4.1 Nye yrkeskoder innen psykisk helsearbeid

På kompetansenivå videregående skole:

- Pleieassistent (Psykisk helsearbeid) 5139 142
- Pleiemedhjelper (Psykisk helsearbeid) 5139 143
- Pleiemedarbeider (Psykisk helsearbeid) 5139 144
- Arbeidsleder (Psykisk helsearbeid) 5139 145
- Hjelpepleier (Psykisk helsearbeid) 5132 119
- Omsorgsarbeider (Psykisk helsearbeid) 5132 120
- Barne- og ungdomsarbeider (Psykisk helsearbeid) 5131 132

På kompetansenivå høyskole:

- Sosionom (Psykisk helsearbeid) 3460 145
 - Barnevernspedagog (Psykisk helsearbeid) 3460 146
 - Vernepleier (Psykisk helsearbeid) 3232 112
 - Sykepleier (Psykisk helsearbeid) 3231 114
- Det er allerede en kode for psykiatrisk sykepleier (2230122).
- Fysioterapeut (Psykisk helsearbeid) 3226 118
 - Ergoterapeut (Psykisk helsearbeid) 3226 119

På kompetansenivå universitet:

- Psykolog (Psykisk helsearbeid) 2545 120
 - Lege (Psykisk helsearbeid) 2221 142
- Det er allerede en kode for psykiater (2221116) under gruppen leger.

Hvis vi foretar en utlistering fra yrkesstandarden (STYRK) med søkeordet "psyk" får vi en rekke yrker:

FYLKESPSYKOLOG	1227 125
PSYKIATER	2221 116
RETTSPSYKIATER	2221 126
LEGE (PSYKISK HELSEARBEID)	2221 142
PSYKIATRISK SYKEPLEIER	2230 122
PSYKOTERAPEUT	2545 101
SKOLEPSYKOLOG	2545 102
ARBEIDSPSYKOLOG	2545 103
SJEFPSYKOLOG	2545 104
PSYKOLOG (FORSKER)	2545 105
ASSISTERENDE SJEFPSYKOLOG	2545 106
BEDRIFTSPSYKOLOG	2545 107

MILITÆRPSYKOLOG	2545 108
INDUSTRIPSYKOLOG	2545 109
PEDAGOGISK-PSYKOLOGISK RÅDGIVER	2545 110
SPELALPSYKOLOG	2545 111
PSYKOLOGSPELALIST	2545 112
PSYKOLOG MED GODKJENT SPELALITET	2545 113
AVDELINGSPSYKOLOG	2545 114
PSYKOLOG	2545 115
FORSKER (PSYKOLOGI)	2545 116
KLINISK PSYKOLOG (SPELALIST)	2545 117
ORGANISASJONSPSYKOLOG	2545 118
PEDAGOGISK PSYKOLOG	2545 119
PSYKOLOG (PSYKISK HELSEARBEID)	2545 120
FYSIOTERAPEUT (PSYKISK HELSEARBEID)	3226 118
ERGOTERAPEUT (PSYKISK HELSEARBEID)	3226 119
SYKEPLEIER (PSYKISK HELSEARBEID)	3231 114
KONSULENT (PSYKISK UTVIKLINGSHEMMEDE)	3232 104
KOORDINATOR (PSYKISK UTVIKLINGSHEMMEDE)	3232 105
VERNEPLEIER (PSYKISK HELSEARBEID)	3232 112
SOSIONOM (PSYKISK HELSEARBEID)	3460 145
BARNEVERNSPEDAGOG (PSYKISK HELSEARBEID)	3460 146
BARNE- OG UNGDOMSARBEIDER (PSYKISK HELSEARBEID)	5131 132
HJELPEPLEIER (PSYKISK HELSEARBEID)	5132 119
OMSORGSARBEIDER (PSYKISK HELSEARBEID)	5132 120
PLEIEASSISTENT (PSYKISK HELSEARBEID)	5139 142
PLEIEMEDHJELPER (PSYKISK HELSEARBEID)	5139 143
PLEIEMEDARBEIDER (PSYKISK HELSEARBEID)	5139 144
ARBEIDSLIDER (PSYKISK HELSEARBEID)	5139 145

I den videre analysen vil vi se på antall med yrker hvor "psykisk helsearbeid" er eksplisitt i teksten som en gruppe. Den andre gruppen vil være de resterende yrkesgruppene som er uthevet i listen ovenfor. Yrker som ikke er uthevet i listen ovenfor antar vi foreløpig at ikke skal inkluderes i analysen (statistikken) over personer med yrke innenfor psykisk helsearbeid. Det betyr at det er 25 spesifikke yrkeskoder som har tilknytning til psykisk helsearbeid, hvor 15 er nye koder laget i dette prosjektet.

4.2 Diskusjon rundt forskjeller i noen yrker

4.2.1 Psykiatrisk sykepleier - sykepleier (psykisk helsearbeid) - spesialsykepleier

Det er tre yrker for sykepleier som kan inkluderes i statistikken over psykisk helsearbeid:

- **Sykepleier (psykisk helsearbeid)** - med kode 3231 114. Dette yrket er på kompetansenivå "Yrker med kortere høyskole- universitetsutdanning". I dette feltet inngår yrker som normalt krever 1-3 års utdanning utover videregående skole. Det betyr at slik vi har plassert yrket sykepleier (psykisk helsearbeid) på nivå 3 kan vi både ha sykepleiere med videreutdanning innen psykisk helsearbeid og sykepleiere kun med grunnutdanning. Hvis formålet med yrket var kun de med formell kompetanse innenfor psykisk helsearbeid burde yrket være plassert på nivå 2.

- **Psykiatrisk sykepleier** - med kode 2230 122. Dette yrket er på kompetansenivå "Akademiske yrker". I dette feltet inngår yrker som normalt krever utdanning fra universitet eller høyskole av minimum 4 års varighet. Det har vært nevnt at det ikke utdannes flere personer med denne spesialiteten. Dette er bekreftet av Sykepleierforbundet.
- **Spesialsykepleier** - med kode 2230 107. Dette yrket er også på kompetansenivå "Akademiske yrker". Det er uklart hva dette yrket innebærer, men trolig er det et samleyrke for sykepleiere med en spesialisering/videreutdanning. Dette er også en stillingskode i PAI. I PAI er det kun denne stillingskoden for sykepleiere med videreutdanning. Vi velger å inkludere personer med yrket spesialsykepleier når vi trekker ut virksomheter innenfor psykisk helsearbeid (kapittel 5) og når vi skal frem til hvor mange som bruker sin videreutdanning innen psykisk helsearbeid i sitt arbeid (kapittel 2). Men i uttrekk av relevante yrker innenfor psykisk helsearbeid vil vi ikke inkludere personer med yrke som spesialsykepleier siden det er mange ulike spesialisering som kan være inkludert i yrket.

4.2.2 Psykiater - lege (psykisk helsearbeid) - spesiallege/legespesialist

- Lege (psykisk helsearbeid) - med kode 2221 142.
- Psykiater - med kode 2221 116.
- Spesiallege - med kode 2221 128
- Legespesialist - med kode 2221 118.

Alle yrkene for leger nevnt ovenfor hører inn under yrkesgruppen (2221) *leger*. Legespesialist, psykiater og spesiallege er yrker for leger med en spesialistutdanning. Slik som yrket lege (psykisk helsearbeid) er formulert er det ikke nødvendigvis sikkert at legene har en spesialisering innenfor psykiatri, og det er vel heller ikke noe krav om dette. Men i uttrekk av relevante yrker innenfor psykisk helsearbeid vil vi kun inkludere personer med yrke som psykiater og lege (psykisk helsearbeid). I analysen av yrker i virksomheter innenfor psykisk helsearbeid vil vi inkludere alle de fire yrkesgruppene som relevante yrker.

4.2.3 Psykolog

Foreløpig vil vi anta at alle yrkesgruppene nevnt nedenfor for psykologer arbeider med relevante yrker innenfor psykisk helsearbeid.

Psykolog - med kode 2545:

PSYKOTERAPEUT	2545 101
SKOLEPSYKOLOG	2545 102
PEDAGOGISK-PSYKOLOGISK RÅDGIVER	2545 110
SPESIALPSYKOLOG	2545 111
PSYKOLOGSPESIALIST	2545 112
PSYKOLOG MED GODKJENT SPESIALITET	2545 113
PSYKOLOG	2545 115
PEDAGOGISK PSYKOLOG	2545 119
PSYKOLOG (PSYKISK HELSEARBEID)	2545 120

4.2.4 Andre yrker med "spesial" i tittelen

Det er også andre yrkesgrupper som har yrker på laveste nivå (syvsiffer) som har spesial i tittelen, for eksempel spesialhjelpepleiere og spesialfysioterapeuter. Det er vanskelig med slike generelle yrkeskoder (ofte stillingskoder fra PAI), men vi vil inkludere disse personene når vi ser hvem som bruker sin videreutdanning i sitt arbeid og hvem som arbeider på virksomheter innenfor psykisk helsearbeid. Men vi vil ikke trekke ut disse personene som relevante yrker uten noen flere opplysninger om personene, siden de kan ha mange ulike arbeidsoppgaver.

4.3 Bruk av yrkeskodene i noen kommuner

En gjennomgang av kommunene viser at det var over en dobling av antall observasjoner med de 25 spesifikke yrkeskodene innen psykisk helsearbeid fra Aa-registeret (uke 47) i 2006 til (uke 39) i 2007. Det var 1 971 observasjoner i uke 39 i 2007, hvor det var 278 kommuner som hadde minst en registrering.

<u>Antall kommuner</u>	<u>uke 47 i 2006</u>	<u>uke 39 i 2007</u>
Antall observasjoner	1 019	1 971
Antall kommuner i alt	199	278 av 431
Antall kommuner med flere enn 20 observasjoner	6	21
Antall kommuner med 10-19 observasjoner	13	15
Antall kommuner med 2-9 observasjoner	95	158
Antall kommuner med 1 observasjon	85	84

<u>Kommuner med flest observasjoner innenfor disse yrkene</u>	<u>uke 47 i 2006</u>	<u>uke 39 i 2007</u>
0301 Oslo (80,8 % av alle arbeidsforholdene med STYRK-koder)	120	294
1201 Bergen (88,7)	109	156
1824 Vefsn (88,6)	79	75
0417 Stange (73)	61	63
0906 Arendal (97,6)	13	54
1601 Trondheim (57,1)	23	40
0720 Stokke (86,3)	31	39
0704 Tønsberg (94,6)	18	34
0516 Nord-Fron (79,9)	19	33
0418 Nord-Odal (99,8)	2	31
1420 Sogndal (70,8)	14	29
0602 Drammen (97,7)	17	27
0106 Fredrikstad (98,5)	16	25
0403 Hamar (72,3)	14	25
0620 Hol (86,5)	0	24
1228 Odda (98,8)	1	24
1103 Stavanger (33,2)	10	23
1941 Skjervøy (99,3)	1	22
0219 Bærum (2,6)	17	21
0706 Sandefjord (1,4)	12	20
1102 Sandnes (94,5)	2	20

Som nevnt tidligere var kommunene pliktig til å rapportere yrke ved bruk av SSBs yrkeskatalog til Aa-registeret først fra 1.mars 2007. Fram til da kunne mange rapportere stillingskoder fra PAI-registeret. 25 prosent av alle arbeidsforholdene i kommunene var registrert med stillingskoder fra PAI i uke 39 i 2007. Tallene i parentes i oversikten over viser andelen av alle arbeidsforhold i kommunen med STYRK-koder. Det er for tidlig å trekke sikre konklusjoner om hvor god rapportering ved yrke vil bli. Årsaken er at kommunene ikke har blitt gjort godt nok kjent med de nye yrkeskodene innen psykisk helsearbeid og det er fremdeles kommuner med dårlig rapportering av yrkeskoder.

<u>Bruk av de ulike yrkeskodene i kommunal sektor. I alt</u>	<u>uke 47 i 2006</u>	<u>uke 39 i 2007</u>
På kompetansenivå videregående skole:		
Pleieassistent (Psykisk helsearbeid)	120	365
Pleiemedhjelper (Psykisk helsearbeid)	16	44
Pleiemedarbeider (Psykisk helsearbeid)	73	77
Arbeidsleder (Psykisk helsearbeid)	5	30
Hjelpepleier (Psykisk helsearbeid)	80	146
Omsorgsarbeider (Psykisk helsearbeid)	25	47
Barne- og ungdomsarbeider (Psykisk helsearbeid)	1	5
På kompetansenivå høyskole:		
Sosionom (Psykisk helsearbeid)	13	25
Barnevernspedagog (Psykisk helsearbeid)	3	5
Vernepleier (Psykisk helsearbeid)	7	47
Sykepleier (Psykisk helsearbeid)	8	22
Psykiatrisk sykepleier	186	230
Fysioterapeut (Psykisk helsearbeid)	0	1
Ergoterapeut (Psykisk helsearbeid)	0	5
På kompetansenivå universitet:		
Psykolog (Psykisk helsearbeid)	0	1
Psykoterapeut	0	1
Skolepsykolog	0	1
Pedagogisk - psykologisk rådgiver	329	659
Spesialpsykolog	5	6
Psykologspesialist	6	8
Psykolog med godkjent spesialitet	1	1
Psykolog	143	245
Pedagogisk psykolog	0	0
Lege (psykisk helsearbeid)	0	0
Psykiater	0	0

Tabell 4.3.1 Arbeidstakere med yrke innen psykisk helsearbeid i noen utvalgte kommuner. Uke 39 i 2007 og endring fra 2006.

	I alt i kommunal sektor	Kun i den egne virksomheten innen psykisk helsearbeid	Antall egne virksomheter innen psykisk helsearbeid	I hvilke type bedrifter er de fleste med yrke psykisk helsearbeid
1824 - Vefsn Pleiemedarbeider (psykisk helsearbeid) Psykiatrisk sykepleier Pedagogisk psykologisk rådgiver	75 (-5%) 65 7 2	9 av totalt 23 2 7 0	1	22 i en virksomhet innen off. adm. 2 i PP-tjenester og resten i pleie- og omsorg
1420 - Sogndal Pleiemedhjelper (psykisk helsearbeid) Pedagogisk psykologisk rådgiver	29 (107%) 28 1	-	0	De fleste i pleie- og omsorg
0106 - Fredrikstad Pleiemedhjelper (psykisk helsearbeid) Pleieassistent (psykisk helsearbeid) Hjelpepleier (psykisk helsearbeid) Vernepleier (psykisk helsearbeid) Psykiatrisk sykepleier Pedagogisk psykologisk rådgiver	25 (56%) 1 1 1 1 2 20	-	0	20 i PP-tjenester og resten i pleie- og omsorg
0602 - Drammen Psykiatrisk sykepleier Psykolog Pedagogisk psykologisk rådgiver	27 (59%) 11 2 14	1 av totalt 6 1	2, dagsentra	13 i PP-tjenester og resten i pleie- og omsorg

5. Egne virksomheter innenfor psykisk helsearbeid

Det er ingen næringer i Standard for næringsgruppering som heter "psykisk helsearbeid" eller hvor det står at dette skal inkluderes. Psykisk helsearbeid som er organisert som selvstendig virksomhet skal (som andre selvstendige kommunale virksomheter) registreres som egne enheter. Hvis psykisk helsearbeid er organisert sammen med andre helse- og omsorgstjenester for eksempel skole- og helsestasjonstjeneste skal de ansatte registreres på denne virksomheten.

Siden det ikke er en egen næring for denne type virksomhet foretok vi en utlistering fra Enhetsregisteret (ER) av kommunale virksomheter med "psyk" i navnet.

Det var totalt 207 kommuner som hadde en eller flere virksomheter med "psyk" i navnet, hvor;

- 4 kommuner med kun en virksomhet innen psykisk helsearbeid på institusjon.
- 199 kommuner med kun virksomhet innen psykisk helsearbeid utenfor institusjon.
- 4 kommuner med både en virksomhet på institusjon og minst en utenfor institusjon innen psykisk helsearbeid. Dette er; Oslo (0301), Suldal (1134), Rana (1833) og Øksnes (1868). Men verken virksomheten på institusjon eller utenfor institusjon for Øksnes har oppgitt antall ansatte.

De totalt 207 kommunene hadde til sammen 265 kommunale virksomheter innen psykisk helsevern og dette utgjorde 2 624 ansatte. Det er en økning på 61 kommuner med minst en virksomhet fra 2006 til 2007.

Avsnittene 5.1 og 5.2 viser mer detaljer rundt resultatet av denne utlisteringen.

5.1 Psykisk helsearbeid utenfor institusjon

Det er 203 kommuner som har en eller flere virksomheter innenfor psykiatritjeneste, psykisk helsevern eller psykisk helsearbeid utenfor institusjon. Det vil 47 prosent av alle kommunene. Det er flere kommuner som har mer enn en virksomhet utenfor institusjon. Oslo, Bergen og Bærum har henholdsvis 10, 9 og 7 virksomheter. Ski, Asker og Tysvær har alle 4 virksomheter hver.

Næringer utenfor institusjon	antall virksomheter	antall ansatte
I alt	257	2 560
Annen forebyggende helsetjeneste (85.144)	161	1 501
Aktivitetssentra for eldre og funksjonshemmede (85.333)	38	229
Boliger/bokollektiv for eldre og funksjonshemmede (85.322)	30	375
Hjemmesykepleie (85.141)	9	103
Hjemmehjelp (85.321)	7	119
Psykiatrisk legetjeneste (85.124)	5	51
Sosialtjenester for rusmisbrukere utenfor institusjon (85.324)	2	118
Andre sosialtjenester utenfor institusjon (85.339)	2	56
Andre helsetjenester (85.149)	2	7
Fritidsklubber for barn og ungdom (85.332)	1	1

28 av virksomhetene hadde null eller ikke oppgitt antall ansatte. Det vil si det er opprettet en egen virksomhet for psykiatri/psykisk helsearbeid, men at de ansatte ikke er skilt ut fra annen virksomhet i kommunen. Det skal ikke være virksomheter med null ansatte i Aa-registeret, og vi vil undersøke dette nærmere.

Navnene som kommunene bruker på disse virksomhetene er psykiatritjenesten, psykiatrisk team, psykisk helsetjeneste, psykisk helsevern, psykisk helsearbeid, psykiatrisk dagsenter eller psykiatriske boliger. Som nevnt i kapittel 1.1 så er psykisk helsevern (tidligere psykiatri) spesialisthelsetjenesten aktiviteter. Hvor det er kun to som heter psykisk helsearbeid. Siden uttaket fra Enhetsregisteret (ER)

kun er for kommunal sektor og dermed ikke hører inn under spesialisthelsetjenesten kan dette tyde på at kommunene ikke har et "nært " forhold til navnet på virksomhetene sine slik som det er i registrert i ER.

Det er derfor uklart ut fra bruk av navnet på virksomheten om dette er ulike typer virksomheter. Vi har undersøkt dette nærmere ved utlisting av de ansatte på disse virksomhetene etter utdanning, videreutdanning og yrke.

Tabell 5.1.1 Virksomheter innenfor psykisk helsearbeid - utenfor institusjon

Type virksomhet	Kommune	Antall ansatte	Utdanning (fra 4. kv. 2006)	Videreutdanning (fra 4. kv. 2006)	Yrke (fra uke 39 i 2007)
Psykiatritjeneste (næring 85.141)	Vågan (1865) "Psykiatritjenesten"	40	Hjelpepleier (10), vernepleier (4), sykepleier (2), sosionom (1)	Psykisk helsearbeid (3), psykiatrisk sykepleier (1)	Hjelpepleier (6), spesialhjelpepleier (6), miljøarbeider (5)
Psykisk helsevern (næring 85.144)	Nannestad (0238)	12	Sykepleier (4), hjelpepleier (1), ergoterapeut (1), helsesøster (1)	Psykisk helsearbeid (3), Psykiatrisk sykepleier (1)	Spesialsykepleier (4), miljøterapeut (4), ergoterapeut (2), hjelpepleier (1), assistent (1)
Psykisk helsearbeid (næring 85.144)	Oslo (0301) "Seksjon for psykisk helsearbeid"	23	Sykepleier (7), sosionom (6), ergoterapeut (1), fysioterapeut (1)	Psykisk helsearbeid (2), Psykiatrisk sykepl (3)	Miljøterapeut (4), Spesialsykepleier (4), fag/førstekonsulent (7), avdelingsleder
Psykiatrisk dagsenter (næring 85.333)	Kongsberg (0604) "Kveldsol psykiatriske senter"	37	Hjelpepleier (11), sykepleier (3), sosionom (5), Vernepleier (3), barnevernsped (1)	Psykisk helsearbeid (2), psykiatrisk sykepleier (1)	Hjelpepleier (8), sosionom (5), sykepleier (3), omsorgsarbeidere (3), pleieassistenter (6) psykiatrisk sykepl (1), aktivitør (1)
Psykisk helsetjeneste (næring 85.144)	Oppegård (0217)	26	Hjelpepleier (5), sykepleier (9), sosionom (4), vernepleier (3), helsesøster (1), barnevernsped (1)	psykisk helsearbeid (7), psykiatrisk sykepleier (5)	Miljøarbeider (12), hjelpepleier (7), spesialhjelpepleier (4), spesialsykepleier (7), psykiatrisk sykepleier (1), ergoterapeut (3)
Psykiatrisk team (næring 85.321)	Asker (0220) "Psykiatriteamet"	50	Hjelpepleier (11), sykepleier (9), vernepleier (5), barnevernsped (2), sosionom (1)	psykisk helsearbeid (5), psykiatrisk sykepleier (3)	Hjelpepleiere (27), miljøarbeidere (10), pleieass (10), speialsykepl (6), vernepleiere (3), barvernspeid. (3), sykepleier (2), sosionom (2), ergoterapeuter (2), sosionom (psykisk helsearbeid) (1)

Vi ser i tabell 5.1.1 at det ikke er noen virksomheter som skiller seg i "typer" av ansatte. Vi kan også se at det er relativt få som har en videreutdanning innen psykisk helsearbeid. Informasjonen om yrke

er kun fra yrkeskoder i Aa-registeret (STYRK). Vi ser at det er en del som har yrkeskode spesialsykepleier eller spesialhjelppeleier, som kanskje kan være yrke psykisk helsearbeid? Disse yrkene har fått en egen syvsifret yrkeskode, og kommer trolig fra de gamle stillingskodene i PAI.

Av de 21 kommunene med over 20 arbeidstakere med yrkeskoder innen psykisk helsearbeid er det kun 9 av disse som har egne virksomheter innen psykisk helsevern.

5.2 Psykisk helsearbeid i institusjon

Det er 8 kommuner som har en eller flere virksomheter innenfor psykisk helsearbeid på institusjon. Det vil si 1,9 prosent av alle kommunene.

Næringer utenfor institusjon	antall virksomheter	antall ansatte
I alt	8	102
Institusjoner for voksenpsykiatri (85.116)	5	64
Somatiske sykehjem (85.118)	1	.
Omsorgsinstitusjoner for eldre og funksjonshemmede (85.313)	2	38

En av virksomhetene (kommunene) hadde null ansatte. Det vil si det er opprettet en egen virksomhet for somatisk sykehjem; psykogeriatrisk avdeling, men de ansatte er ikke skilt ut fra annen virksomhet i kommunen. Det skal ikke være virksomheter med null ansatte i Aa-registeret, og vi vil undersøke dette nærmere.

5.3 Bruk av egne virksomheter i kommunene - endringer siste år

Det er flere kommuner med minst en egen virksomhet med "psyk" i navnet fra 2006 til 2007. Utlistingen i tabell 5.3.1 viser at det er 6 nye næringer hvor det oktober 2007 er egne virksomheter med "psyk" i navnet.

Nye næringer:

Utenfor institusjon; 85.333 Aktivitetssentra for eldre og funksjonshemmede

85.141. Hjemmesykepleie

85.321 Hjemmehjelp

85.324 Sosialtjenester for rusmisbrukere utenfor institusjon

85.332 Fritidsklubber for barn og ungdom

På institusjon; 85.116 Institusjoner for voksenpsykiatri

Stor vekst antall virksomheter i næringene 85.322 Boliger/bokollektiv for eldre og funksjonshemmede (fra 9 til 30) og 85.144 Annen forebyggende helsetjeneste (fra 134 til 161).

Tabell 5.3.1 Virksomheter fra Enhetsregisteret innenfor psykisk helsearbeid. Høsten 2007

85.116 Institusjoner for voksenpsykiatri

Orgnr	Kommune	Næring	Redigert navn	Antall ansatte
980045927		0236 85.116	AVDELING FOR PSYKIATRI	11
990663106		0301 85.116	OPPSALVEIEN 26 PSYKIATRI	16
874577162		1571 85.116	HALSA INTERKOMMUNALE PSYK SENTER IKS PSYKIATRISKE SENTER IKS	25
974047144		1833 85.116	YTTEREN PSYKIATRISKE SYKEHJEM	1
886239572		2003 85.116	PSYKIATRISK ENHET	11
				64

85.118 Somatiske sykehjem

Orgnr	Kommune	Næring	Redigert navn	Antall ansatte
989787063		1868 85.118	PSYKOGERIATRISK AVDELING	.

85.124 Psykisk legetjeneste

Orgnr	Kommune	Næring	Redigert navn	Antall ansatte
979931441		0512 85.124	PSYKISK HELSEVERN	3
974619113		1532 85.124	PSYKIATRITENESTA I GISKE	5
979353049		1534 85.124	PSYKIATRITENESTA I HARAM	21
982964164		1748 85.124	PSYKISK HELSEVERN I FOSNES	3
985836167		1833 85.124	RANA PSYKIATRIKONTOR	19

85.141 Hjemmesykepleie

Orgnr	Kommune	Næring	Redigert navn	Antall ansatte
987906677		0214 85.141	PSYKIATRISKE SYKEPLEIERE	7
990483507		0219 85.141	PSYKISK HELSE SANDVIKA AMBULERENDE T AMBULERENDE TJENESTER	21
988050148		0522 85.141	PSYKIATRITJENESTEN I GAUSDAL	2
984469470		0814 85.141	PSYKISK HELSEARBEID	19
987912030		1120 85.141	PSYKIATRITENESTA I KLEPP	13
987906340		1130 85.141	PSYKIATRI HJEMMESYKEPLEIE	8
987897368		1146 85.141	PSYKISK HELSE - HEIMTENESTER	6
980394522		1519 85.141	PSYKIATRITENESTA	9
985092346		1865 85.141	PSYKIATRITJENESTEN	18

85.144 Annen forebyggende helsetjeneste

Orgnr	Kommune	Næring	Redigert navn	Antall ansatte
973578081		0101 85.144	PSYKIATRITJENESTER	28
973774840		0105 85.144	PSYKIATRITJENESTEN I SARPSBORG	75
987539739		0119 85.144	PSYKIATRITJENESTE	10
987817119		0123 85.144	PSYKIATRI	3
987504218		0124 85.144	PSYKIATRISK TEAM	8
988098809		0136 85.144	PSYKIATRITJENESTEN I RYGGE	21
987829044		0213 85.144	VIRKSOMHET PSYKISK HELSE OG RUSTJEN RUSTJENESTER	3
976636856		0214 85.144	SEKSJON FOR PSYKIATRI OG MILJØARB TJ MILJØARBEIDERTJENESTEN	0
990943095		0216 85.144	SEKSJON FOR PSYKIATRISK HELSEARBEID	17
984008279		0217 85.144	PSYKISK HELSETJENESTE	26
984925778		0219 85.144	BJØRNEGÅRD PSYKOSOSIALE SENTER	41
984925751		0219 85.144	RUBO PSYKISK HELSE	37
984925743		0219 85.144	PSYKISK HELSE RYKKIN AMBULERENDE TJENESTER	29
884925762		0219 85.144	PSYKISK HELSE BEKKESTUA AMBULERENDE TJENESTER	28
886406282		0219 85.144	PSYKISK HELSETJEN FOR BARN OG UNGE UNGE	19
987750790		0227 85.144	PSYKIATRITJENESTEN	7
887798842		0230 85.144	PSYKISK HELSEVERN	6
987710950		0234 85.144	PSYKIATRI	7
987997192		0237 85.144	AVDELING FOR PSYKISK HELSEVERN	27
981983270		0238 85.144	PSYKISK HELSEVERN I NANNESTAD	12
987961368		0239 85.144	PSYKIATRISK HELSETJENESTE	3
988180742		0301 85.144	SEKSJON FOR PSYKISK HELSEARBEID	22
982051312		0301 85.144	PSYKISK HELSEARBEID	10
888246762		0301 85.144	PSYKIATRI FELLES	8
988247146		0301 85.144	PSYKIATRI BARN OG UNGE	6
988209155		0301 85.144	BANKEN PSYKIATRI	2
990588716		0301 85.144	PSYKIATRI PRO	1
985003343		0418 85.144	PSYKIATRITJENESTEN	9
990826137		0420 85.144	PSYKIATRITJENESTEN I EIDSKOG	7
987550163		0425 85.144	PSYKIATRITJENESTEN	11
987874600		0426 85.144	PSYKIATRISK TEAM	8
887948402		0517 85.144	PSYKIATRITJENESTEN	8
987034319		0528 85.144	PSYKIATRISK SYKEPLEIETJENESTE	9
888764062		0532 85.144	PSYKIATRITJENESTEN ENGBØ	12
987927569		0533 85.144	KONTOR FOR PSYKISK HELSE	7
990787417		0542 85.144	PSYKIATRIENHETEN	14
987961007		0543 85.144	PSYKIATRI	3
987548711		0545 85.144	PSYKIATRITJENESTEN	8
989097288		0605 85.144	PSYKIATRITJENESTER	14

forts. 85.144 Annen forebyggende helsetjeneste

Orgnr	Kommune	Næring	Redigert navn	Antall ansatte
986941916	0702	85.144	PSYKIATRITJENESTEN	12
988013552	0719	85.144	PSYKIATRITJENESTEN	9
987737557	0720	85.144	PSYKIATRITJENESTEN	7
988726370	0728	85.144	PSYKISK HELSEVERN	2
988087734	0805	85.144	PSYKIATRITJENESTEN	.
987955562	0806	85.144	RUS PSYKIATRITJENESTER	58
987723947	0811	85.144	PSYKIATRI	1
987955856	0815	85.144	HJEMMETJENESTEN PSYKIATRI	9
987956097	0815	85.144	PSYKIATRISK DAGSENTER SENTER BLJ	2
887924562	0817	85.144	PSYKIATRITJENESTEN	10
987704527	0821	85.144	PSYKIATRISK HELSETENESTE	10
987677716	0822	85.144	PSYKIATRITJENESTEN I SAUHERAD	6
987918578	0826	85.144	PSYKIATRITJENESTEN	5
974609134	0827	85.144	PSYKIATRITENESTE	2
988060879	0829	85.144	PSYKISK HELSETENESTE	4
987462477	0830	85.144	PSYKIATRITENESTA I NISSEDAL	2
987921277	0831	85.144	PSYKISK HELSETENESTE	2
888066152	0914	85.144	PSYKIATRITJENESTEN	13
987986085	0926	85.144	PSYKIATRITJENESTEN	5
987744960	0929	85.144	PSYKIATRISK EINING	2
987277629	0938	85.144	PSYKIATRITENESTA	2
973837605	1002	85.144	AVDELING FOR PSYKISK HELSE	17
987951583	1003	85.144	PSYKIATRITJENESTEN	10
987927941	1017	85.144	PSYKIATRITJENESTEN	6
988195669	1018	85.144	ENHET FOR PSYKISK HELSEARBEID OG HA	19
987765895	1027	85.144	PSYKIATRISK SYKEPLEIER	3
987860766	1029	85.144	PSYKIATRITJENESTEN	6
887873062	1037	85.144	PSYKIATRI	4
986489495	1101	85.144	PSYKIATRITJENESTEN	16
988729507	1102	85.144	PSYKIATRITJENESTEN	.
976671414	1106	85.144	PSYKIATRISK DAGSENTER	0
987498145	1111	85.144	PSYKIATRITJENESTEN	.
888248692	1133	85.144	HELSESEKSJONEN PSYKISK HELSE	2
987534702	1145	85.144	PSYKIATRITENESTE	1
887897212	1146	85.144	PSYKIATRI FJREBYGGING	2
989107879	1160	85.144	PSYKIATRI PSYKIATRITENESTE	14
987572167	1219	85.144	PSYKISK HELSE I BJMLO	7
988025062	1234	85.144	PSYKIATRITENESTEN I GRANVIN	1
987618523	1242	85.144	PSYKIATRI	3
989621084	1246	85.144	PSYKIATRISK TEAM	5
988848395	1259	85.144	PSYKIATRITENESTA	4
989885758	1260	85.144	PSYKIATRITENESTA	10
988243221	1263	85.144	PSYKIATRISKE TENESTER	14
988062634	1411	85.144	PSYKIATRITENESTE	5
988000973	1413	85.144	PSYKIATRITENESTEN	2
987899484	1417	85.144	PSYKISK HELSEVERN I VIK	4
987950269	1418	85.144	PSYKIATRITENESTA	13
987761210	1419	85.144	PSYKIATRITENESTA	3
988058041	1424	85.144	PSYKISK HELSEVERN	12
987718250	1426	85.144	PSYKIATRITENESTE	4
987958553	1430	85.144	PSYKISK HELSEVERN	4
987779462	1431	85.144	PSYKIATRI	21
988297852	1432	85.144	PSYKIATRITENESTA	36
988007765	1433	85.144	PSYKIATRI	3
987329777	1439	85.144	PSYKIATRITJENESTEN I VJGSJY	3
987879572	1444	85.144	PSYKIATRITENESTE	2
887941432	1445	85.144	REHABILITERING PSYKISK	2
888077472	1523	85.144	PSYKIATRISK SENTER	2
988070998	1523	85.144	PSYKIATRISK SYKEPLEIE	2
987785829	1524	85.144	PSYKIATRI	0
987764732	1525	85.144	PSYKIATRITENESTE	2
988407518	1535	85.144	DAGSENTER PSYKIATRI	6
989126415	1547	85.144	PSYKISK SJUKEPLEIER	1
988721697	1548	85.144	PSYKIATRITENESTA	5
987876999	1554	85.144	PSYKIATRITJENESTEN	3
987750294	1560	85.144	PSYKIATRISK DAGSENTER	2
988452114	1573	85.144	PSYKIATRISK SYKEPLEIER	.
989267965	1576	85.144	PSYKIATRITJENESTEN	8
988737186	1624	85.144	PSYKIATRITJENESTE	4
988070335	1636	85.144	PSYKISK HELSEARBEID	6
888155392	1638	85.144	PSYKISK HELSEARBEID	6
988805688	1644	85.144	PSYKIATRITJENESTEN	4

forts. 85.144 Annen forebyggende helsetjeneste

Orgnr	Kommune	Næring	Redigert navn	Antall ansatte
991146555		1820 85.144	PSYKIATRI	2
988176095		1822 85.144	PSYKIATRITJENESTEN I LEIRFJORD	2
988247308		1824 85.144	PSYKIATRITJENESTEN	24
987893060		1837 85.144	MELJY KOMMUNE PSYKIATRITJENESTEN	8
988348244		1841 85.144	PSYKIATRITJENESTEN	17
987766034		1845 85.144	PSYKISK HELSEVERN	5
987828641		1848 85.144	PSYKIATRITJENESTEN I STEIGEN	4
987003278		1849 85.144	PSYKISK HELSEVERN	16
888285172		1851 85.144	PSYKIATRITJENESTE	2
988410128		1853 85.144	PSYKIATRITJENESTEN	4
987604301		1854 85.144	PSYKIATRITJENESTEN	1
987880767		1856 85.144	PSYKIATRI	.
987965401		1870 85.144	PSYKIATRITJENESTEN I SORTLAND	20
974057883		1902 85.144	PSYKIATRITJENESTEN	91
976978366		1911 85.144	KV_FJORD PSYKIATRISK DAGSENTER	7
987539054		1922 85.144	PSYKIATRITJENESTEN	5
987480475		1923 85.144	PSYKIATRITJENESTEN	3
986567631		1933 85.144	PSYKIATRI OG REHABILITERING	51
887706492		1939 85.144	PSYKIATRITJENESTEN	.
988165360		1942 85.144	PSYKIATRISK HELSEVERN	.
987673362		2002 85.144	PSYKISK HELSEVERN	5
974064162		2004 85.144	PSYKIATRISK DAGSENTER	12
987706198		2011 85.144	PSYKIATRITJENESTEN	1
987780029		2012 85.144	PSYKIATRITJENESTEN ALTA	7
987758260		2018 85.144	PSYKIATRITJENESTEN	3
987812966		2021 85.144	KARASJOK KOMMUNE PSYKIATRITJENESTE	2
991185348		2022 85.144	PSYKIATRITJENESTEN	.
988124133		2023 85.144	PSYKIATRITJENESTEN	1
988151777		2024 85.144	PSYKIATRITJENESTEN	.
991072179		2027 85.144	PSYKIATRITJENESTEN	.
988019283		2030 85.144	PSYKIATRITJENESTEN	.

85.149 Andre helsetjenester

Orgnr	Kommune	Næring	Redigert navn	Antall ansatte
988940895		0437 85.149	PSYKIATRITJENESTER	3
986536086		1838 85.149	PSYKISK HELSE	4

85.313 Omsorgsinstitusjoner for eldre og funksjonshemmede

Orgnr	Kommune	Næring	Redigert navn	Antall ansatte
988820954		1134 85.313	AVDELING BUJNNATEIGEN PSYK SENTER	25
990408386		1924 85.313	BO- OG OMSORGSTILBUD INNEN RUS/PSYK	13
			RUS/PSYKIATRI	38

85.321 Hjemmehjelp

Orgnr	Kommune	Næring	Redigert navn	Antall ansatte
987911271		0220 85.321	PSYKIATRITJENESTE	50
990895317		0402 85.321	PSYKIATRITJENESTEN	16
991086145		0428 85.321	PSYKISK HELSE	.
891321112		1134 85.321	PRAKTISK HJELP I HEIMEN PSYKIATRI	1
986347879		1503 85.321	PSYKIATRITJENESTEN	23
988769282		1617 85.321	PSYKISK HELSEARBEID	.
988156884		1901 85.321	HJEMMETJENESTE PSYKIATRI	29

85.322 Boliger/bokollektiv for eldre og funksjonshemmede med fast tilknyttet personell

Orgnr	Kommune	Næring	Redigert navn	Antall ansatte
987906766		0214 85.322	PSYKIATRI BOLIG	15
985447039		0231 85.322	PSYKIATRISK HELSEVERN OG BOLIGER	10
991136274		0301 85.322	JENS BJELKESGATE PSYKIATRIBOLIG 2-3	15
986841962		0301 85.322	VINKELVEIEN PSYKIATRIBOLIG	8
988189154		0301 85.322	ASLAKVEIEN PSYKIATRI	6
989110411		0619 85.322	PSYKISK HELSEVERN	22
988917834		0627 85.322	PSYKIATRISK BOKOLLEKTIV	5
987926791		0819 85.322	PSYKIATRITJENESTE INKL BOFELLESSKAP	19
988561401		1001 85.322	HØVEDGJØRDSTUNET BOLIG - PSYKIATRI	11
888983732		1124 85.322	FREDTUNVEIEN PSYKIATRISKE BOFELLES	13
987906383		1130 85.322	PSYKIATRI JONSOK BOKOLLEKTIV	19
991155112		1146 85.322	BUSTADER PSYKISK HELSE	3
989107925		1160 85.322	PSYKIATRI PLEIE/OMSORG HEIME	7
988715514		1201 85.322	AVD PSYKISK HELSE FYLLINGSDALEN	.
988716464		1201 85.322	AVDELING PSYKISK HELSE JØRSTAD	.
988717614		1201 85.322	AVDELING PSYKISK HELSE YTREBYGDA	.
988717797		1201 85.322	AVD PSYKISK HELSE JØRSTAD SONE 1	.

85.324 Sosialtjenester for rusmisbrukere utenfor institusjon

Orgnr	Kommune	Næring	Redigert navn	Antall ansatte
986168443		0104 85.324	PSYKIATRI- OG RUSTJENESTEN	56
991412239		0805 85.324	PSYKISK HELSETJENESTE OG RUSOMSORG	62

85.332 Fritidsklubber for barn og ungdom

Orgnr	Kommune	Næring	Redigert navn	Antall ansatte
988981575		1124 85.332	FRITIDSTILBUD PSYKISK HELSE	1

85.333 Aktivitetssentra for eldre og funksjonshemmede

Orgnr	Kommune	Næring	Redigert navn	Antall ansatte
987828919		0213 85.333	PSYKIATRISK DAGTILBUD	13
987906855		0214 85.333	PSYKIATRISK DAGSENTER	0
974552884		0219 85.333	PSYKIATRISK DAGSENTER	4
888377972		0220 85.333	AKTIVITETSHJUS OG VERKSTED PSYKIATRI	11
976665120		0220 85.333	AVDELING FOR PSYKISK HELSE	3
987911158		0220 85.333	ANNEKSET- PSYKIATRI	3
986863060		0221 85.333	GLENDEGJRDEN PSYKIATRISKE DAGSENTER	19
980949257		0228 85.333	PSYKIATRISK DAGSENTER	8
876639092		0235 85.333	IJSTAFOR PSYKIATRISKE DAGSENTER	24
982746388		0301 85.333	PSYKIATRISK AKTIVITETSSENTER GNISTE GNISTEN	8
990895007		0402 85.333	PSYKIATRISK DAGSENTER	4
973663089		0403 85.333	PSYKIATRISK DAGSENTER	6
991085971		0428 85.333	PSYKISK HELSE	.
988757950		0534 85.333	SENTER FOR PSYKISK HELSE	1
985676577		0602 85.333	PSYKIATRISK DAGSENTER	4
985676720		0602 85.333	PSYKIATRISK DAGSENTER	4
974572672		0604 85.333	KVELDSOL PSYKIATRISKE DAGSENTER	37
987991836		0623 85.333	KATFOS AKTIVITETSSENTER PSYK DAGSENT PSYK DAGSENTER	3
991034889		0632 85.333	AKTIVISERING PSYKIATRI	6
980851478		0926 85.333	PSYKIATRISK DAGSENTER	5
987956232		1004 85.333	DAGSENTER FOR PSYKIATRI	2
987913088		1120 85.333	KONTAKTSENTER PSYKIATRI	3
987897260		1146 85.333	PSYKISK HELSE - AKTIVISERING	2
989107909		1160 85.333	PSYKIATRI AKTIVITET OG ARBEID	3
976673700		1246 85.333	PSYKIATRISK DAGSENTER	1
987762055		1449 85.333	DAGTILBOD PSYKIATRI	4
991189289		1504 85.333	DAGSENTER PSYKIATRI	7
876831902		1516 85.333	PSYKIATRISK DAGSENTER	2
988155543		1517 85.333	PSYKIATRISK DAGSENTER	4
988789631		1539 85.333	PSYKIATRISK DAGSENTER	6
983995713		1554 85.333	HAMMEREN PSYKIATRISKE DAGSENTER	2
981951352		1563 85.333	PSYKIATRISK DAGSENTER	2
988155470		1638 85.333	DAGSENTER PSYKISK HELSEARBEID	2
987745762		1729 85.333	PSYKIATRITJENESTENS DAGSENTER	2
974628201		1804 85.333	PSYKIATRISK DAGSENTER	7
988803782		1805 85.333	NARVIK DAGSENTER FOR PSYKIATRI	5
979525478		1813 85.333	PSYKIATRISKE TJENESTER I BRUNNBY	7
976834445		1833 85.333	PSYKIATRISK DAGSENTER	5

85.339 Andre sosialtjenester utenfor institusjon

Orgnr	Kommune	Næring	Redigert navn	Antall ansatte
980460460		1241 85.339	PSYKISK HELSEVERN I FUSA	4
990996480		1601 85.339	ENHET FOR BOTILTAK, PSYKISK HELSE	.

Vedlegg 1. Datagrunnlaget

Det er laget en modell for registerbasert personellstatistikk for hele kommunesektoren, hvor NAVs sitt Arbeidsgiver- og arbeidstakerregister (Aa-registeret) er hovedkilde. Foreløpig har dette bare erstattet skjema for privat og offentlig tannhelsetjeneste og pleie og omsorg i KOSTRA.

De registerbaserte sysselsettingsfilene som statistikken er basert på, omfatter alle bosatte personer i alderen 16-74 år. (Hvor sysselsettingsfilene til KOSTRA er utvidet med opplysninger for alle aldersgrupper og uavhengig om de er bosatt eller ikke.) Det blir angitt om disse er sysselsatte, dvs. lønnstakere eller selvstendige, eller ikke sysselsatte. Referansetidspunktet er en gitt uke i november. For å bli klassifisert som sysselsatt i statistikken ligger de samme kriterier til grunn som de som benyttes i Arbeidskraftundersøkelsen (AKU), nemlig at personen har utført arbeid av minst en times varighet i referanseuken, eller var midlertidig fraværende fra slikt arbeid.

Datakilder

De registerbaserte sysselsettingsfilene blir laget på bakgrunn av data hentet fra følgende kilder:

- NAV sitt Arbeidsgiver- og arbeidstakerregister (Aa-registeret)
- Skattedirektoratets Lønns- og trekkoppgaveregister (LTO)
- Selvangivelsesregisteret
- Verneplikts- og Siviltjenesteregisteret
- Enhetsregisteret
- Bedrifts- og foretaksregisteret
- Arbeidssøkerregisteret ARENA
- Lønnsregistre for ansatte i stat og kommune (bl.a. Kommunenes sentralforbunds sitt Personal administrativt informasjonssystem (PAI))
- Lønnsstatistikk for ansatte i privat sektor
- Sykefraværsregisteret

Hovedkilden til data om lønnstakere er Aa-registeret påkoblet lønnsinformasjon fra LTO.

Aa-registeret er knyttet til administreringen av sykelønnsordningen for lønnstakere. Alle arbeidsgivere er pliktige til å melde seg inn i Arbeidsgiverdelen av registeret, som i praksis vil si Enhetsregisteret. Bedriftene er også pliktig å sende meldinger til registeret når ansatte begynner og slutter. Arbeidsforhold med minst fire timers gjennomsnittlig arbeidstid per uke skal registreres. Det er videre et kriterium at arbeidsforholdet skal vare i mer enn seks dager. Personer med midlertidig fravær på mer enn 14 dager skal med unntak av for ferie, arbeidstidsordning og sykefravær, meldes ut av registeret.

Hva har vi

- Data om sysselsetting hoved- og biarbeidsforhold (fra en uke i november)
- Yrkesstatus (lønnstaker/selvstendig)
- Arbeidssted, næring, institusjonell sektor, funksjon i KOSTRA (generert)
- Avtalt ukentlig arbeidstid, omregning til heltidsekvivalent/"årsverk"
- Yrke, foreløpig bare stillingskode for kommunal sektor og helseforetak
- Registrert arbeidsledig eller på arbeidsmarkedstiltak
- Kode for høyeste fullførte utdanning, mer detaljer/bearbeidet for:
- Igangværende utdanning
- Mottaker av kontantstøtte, attføring, uføre- eller alderspensjon (inkl. AFP)
- Legemeldt sykefravær, fødselspermisjon
- Alder, kjønn, bosted
- Statsborgerskap, landbakgrunn, innvandringskategori

Datakvalitet

Registerdata særpreges av at det er en totaltelling hvor dataene aggregeres fra mikronivå (personer er identifisert ved fødselsnummer, og bedrifter (institusjoner, barnehager, skoler ol.) er identifisert ved eget organisasjonsnummer bedrift). Disse identifikasjonsnumrene gjør det mulig å koble til data fra

mange ulike registre og således komplettere det totale datatilfanget. Videre blir det lettere å identifisere feil i datagrunnlaget.

De fleste kommuner har i 2004 og 2005 gjort en god del forbedringer i sin rapportering til Aa-registeret, som er hovedkilde for statistikken. Forbedringene for de enkelte kommunene har kommet i ulike år. SSB har foretatt justeringer for 2004 for en del av dette, men det er fortsatt endringer som ikke har latt seg fange opp og justert for i alle kommuner.

Vedlegg 2. Helse- og sosialfaglige utdanninger

Utdanning		Nus2000	NUS89
01-02	Helsesekretær	469908	471802,371800, 371802, 471806
03-04	Hjelpepleier inkl. barnepl.	361201, 361202, 361301, 461299, 461202, 461399, 561201, 361101, 461199, 461201	
05-06	Omsorgsfag	461902	491202,491203, 491204
07-08	Ambulansearbeider	469901	
09-10	Apotektekniker	466301, 466302	475101
11-12	Fotterapeut	465902	
13	Barne- og ungdomsarbeider	462101	373000,373100, 373900,431101, 431105
14-15	Tannhelsesekretær (inkl. tannlegeassistent)	364201, 364202, 464201, 464299	472102
16-17	Tanntekniker	464301, 464302, 664301, 664302	
18	Aktivitør	465901	
19	Annen videregående helseutdanning	469905, 455304	479003
21-22	Ergoterapeut	665101, 665199, 765101, 765199, 665102	
23-24	Fysioterapeut	665200, 665201, 665202, 665203, 665299, 765299, 765202, 765203, 765201, 865299, 665204, 665205	
25-26	Jordmor	661102, 661118, 761105	
27-28	Radiograf	469906, 669910, 669924, 669923, 669938	
29-30	Sykepleier	661104, 661105, 661199, 661117, 661110, 661103, 661108, 661111, 661115, 661106, 661107, 661109, 661112, 661113, 661114, 661116, 661119, 761101, 761102, 761199, 761103, 861101, 861199, 661120, 661121	
31-32	Vernepleier	661399, 661301, 661302, 661303, 661304, 661305	
33-34	Helsesøster	661101	
35-36	Tannpleier	764299, 664201, 664299, 664202	
37-38	Audiograf	469902, 669901, 669936	
39-40	Bioingeniør	669907, 669906, 669912, 669937	
41-42	Optiker	655301, 655302, 655303, 655399, 665304	
43-44	Ortopediingeniør	669908, 669939	
45	Barnevernspedagog	662101, 662102, 662103, 662107, 662117	
46	Sosionom	662106, 662104, 762103, 662116	
47	Reseptar	666201, 669911	
48	Øvrig med helseutdanning på høgskole	641108, 662108, 662110, 662111, 662112, 662113, 662114, 662999, 669913, 669914, 669915, 669919, 669920, 669921, 669922, 669929, 764399, 669917, 669918, 662109, 669916, 669925, 669926, 669930	
49-50	Klinisk ernæringsfysiolog	769906, 769907, 869902, 769917, 769921	
51-52	Farmasøyt	766101, 766102, 766199, 866101, 866102, 866103, 866104, 866199, 766103	675100
53	Kiropraktor	665300, 665399, 765300, 765399, 865300, 865399	
54	Perfusjonist	Ingen norsk utdanning	
55,57	Lege uten spesialitet	763101, 763102, 763901, 763999, 863101,863199, 863999	
55b	Medisinstudenter med lisens		
56	Lege med spesialitet	763201-763243	
58,60	Tannlege uten spesialitet	764101, 764102, 764103, 764104, 764105,764199, 864199, 864101, 864102, 864103, 764106	
59	Tannlege med spesialitet		

Utdanning		Nus2000	NUS89
61-62	Psykolog	736102, 736999, 736101, 736103, 836999,836103, 836104, 836102, 836101	
63	Annen høyere helseutdanning	761903, 863102, 863103, 863104	

Vedlegg 3. Næring 85, Helse- og sosialtjenester

Tabellen nedenfor viser alle enkeltnæringene som vi i statistikken har definert inn under helse- og sosialnæringen.

85.1			Helsetjenester	
	85.11		Sykehustjenester	<p>Omfatter medisinsk undersøkelse eller behandling med opphold i medisinsk institusjon</p> <p>Omfatter ikke poliklinikker (somatiske og psykiatriske) grupperes under 85.12 Legetjenester, dersom de er/oppfattes som egne institusjoner. Medisinske laboratorier, røntgenavdelinger og blodbanker grupperes under 85.146 Medisinske laboratorier i den grad de er /oppfattes som egne institusjoner/avdelinger</p>
		85.111	Alminnelige somatiske sykehus	Omfatter ikke voksenpsykiatriske avdelinger i somatiske sykehus grupperes under 85.116 Institusjoner for voksenpsykiatri Avdelinger for barne- og ungdomspsykiatri grupperes under 85.117 Institusjoner for barne- og ungdomspsykiatri
		85.112	Somatiske spesialsykehus	Omfatter behandling av pasienter med spesielle somatiske sykdommer som kreft, lungesykdommer, revmatisme m.m.
		85.113	Somatiske spesialsykehjem	Omfatter spesialsykehjem der pasientene hovedsakelig er langtidspasienter
		85.114	Rehabiliterings- og opptreningsinstitusjoner	<p>Omfatter medisinske rehabiliteringsinstitusjoner som driver planmessig arbeid for at en som er funksjonshemmet på grunn av sykdom, skade eller medfødt lyte skal gjenvinne , bevare eller utvikle funksjonsevnen med sikte på størst mulig grad av selvstendighet og livskvalitet</p> <p>Omfatter også opptreningsinstitusjoner som driver funksjonsrettede behandlingstiltak for å gjenvinne funksjon etter sykdom etter et operativt inngrep</p>
		85.115	Andre somatiske spesialinstitusjoner	Omfatter somatiske spesialinstitusjoner som ikke er nevnt ellers, inklusive føde- og sykehustjenester
		85.116	Institusjoner for voksenpsykiatri	<p>Omfatter alle døgninstitusjoner/-avdelinger for voksenpsykiatrisk behandling</p> <p>Omfatter ikke institusjoner som kun driver dagbehandling grupperes under 85.125 Voksenpsykiatriske poliklinikker</p>
		85.117	Institusjoner for barne- og ungdomspsykiatri	<p>Omfatter alle døgninstitusjoner/-avdelinger for barne- og ungdomspsykiatri</p> <p>Omfatter ikke institusjoner som kun driver dagbehandling grupperes under 85.126 Barne- og ungdomspsykiatriske poliklinikker</p>
		85.118	Somatiske sykehjem	Omfatter heldøgnsinstitusjoner for eldre og funksjonshemmede der det er krav om fast tilknyttet helsepersonell (somatiske

				sykehjem, kombinerte alders- og sykehjem og somatiske sykehjemsavdelinger kombinert med statlig virksomhet)
	85.12		Legetjenester	Omfatter medisinsk behandling som gis av leger utenfor sykehus eller annen døgninstitusjon
		85.121	Allmenn legetjeneste	Omfatter allmennpraksiser inkl. kommuneleger som driver allmennpraksis, samt kommunal legevakt Omfatter ikke leger i rene administrative stillinger grupperes under 75.12 Offentlig administrasjon tilknyttet helsestell, sosial virksomhet, undervisning, kirke, kultur og miljøvern
		85.122	Spesialisert legetjeneste	Omfatter legepraksiser som drives av spesialister utenom allmennmedisinske praksiser Omfatter ikke psykiatrisk legetjeneste grupperes under 85.124 psykiatrisk legetjeneste
		85.123	Somatiske poliklinikker	Omfatter også plastkirurgi
		85.124	Psykiatrisk legetjeneste	Omfatter ikke psykiatere i rene administrative stillinger grupperes under 75.12 Offentlig administrasjon tilknyttet helsestell, sosial virksomhet, undervisning, kirke, kultur og miljøvern
		85.125	Voksenpsykiatriske poliklinikker	Omfatter psykiatriske poliklinikker for voksne
		85.126	Barne- og ungdomspsykiatriske poliklinikker	Omfatter psykiatriske poliklinikker for barn og ungdom
		85.127	Rusmiddelpoliklinikker	
	85.13		Tannhelsetjenester	
		85.130	Tannhelsetjenester	Omfatter også distrikts- og skoletannleger Omfatter ikke tanntekniske laboratorietjenester grupperes under 33.10 Produksjon av medisinsk og kirurgisk utstyr og ortopediske artikler Fylkestannleger grupperes under 75.12 Offentlig administrasjon tilknyttet helsestell, sosial virksomhet, undervisning, kirke, kultur og miljøvern
	85.14		Andre helsetjenester	
		85.141	Hjemmesykepleie	

		85.142	Fysioterapitjeneste	Omfatter også mensendieckterapeuter Omfatter ikke gymnastikk- og treningsinstitutter m.m. grupperes under 93.04 Helsestudio-, massasje- og solstudiovirksomhet
		85.143	Skole- og helsestasjonstjeneste	Omfatter også jordmødre som jobber med svangerskapskontroll
		85.144	Annen forebyggende helsetjeneste	Omfatter miljørettet helsevern, opplysningstjeneste, bedriftshelsetjeneste og HMS-tjeneste
		85.145	Klinisk psykologtjeneste	
		85.146	Medisinske laboratorier	Omfatter også røntgeninstitutter og blodbanker
		85.147	Ambulansetjenester	
		85.149	Andre helsetjenester	Omfatter selvstendige sykepleiere, kiropraktorer, homøopater, jordmødre, akupunktører, fotterapeuter, psykoterapeuter, ergoterapeuter, aromaterapeuter, soneterapeuter, elektroterapeuter, magnetterapeuter, gestaltterapeuter, naturterapeuter, kinesologer, logopeder m.m.
		85.151	Rusmiddelinstitusjoner innen spesialisthelsetjenesten	
85.3			Sosial- og omsorgstjenester	
	85.31		Sosialtjenester i institusjon	Omfatter sosial bistand overfor barn, eldre og andre ulike grupper med opphold i institusjon med fast tilknyttet personell
		85.311	Institusjoner for barne- og ungdomsvern	Omfatter også mødre hjem
		85.312	Institusjoner for rusmisbrukere	Omfatter institusjoner/avdelinger for rusmisbrukere som er godkjent etter lov om sosial omsorg Omfatter ikke institusjoner/avdelinger som er godkjent etter lov om psykisk helse skal grupperes under 85.116 Institusjoner for voksenpsykiatri
		85.313	Omsorgsinstitusjoner for eldre og funksjonshemmede	Omfatter heldøgns omsorgsinstitusjoner for eldre og funksjonshemmede, inkl. barneboliger hjemlet etter lov om sosiale tjenester Omfatter ikke kombinerte alders- og sykehjem grupperes under 85.118 Somatiske sykehjem
		85.319	Omsorgsinstitusjoner ellers	Omfatter hjem for hjemløse, krisesentra m.m.

	85.32		Sosialtjenester utenfor institusjon	
		85.321	Hjemmehjelp	
		85.322	Boliger/bokollektiv for eldre og funksjonshemmede med fast tilknyttet personell	<p>Omfatter boliger og bokollektiv med fast tilknyttet personell deler av døgnet</p> <p>Omfatter også boliger for psykisk utviklingshemmede med fast tilknyttet personell deler av døgnet</p>
		85.323	Barneverntjenester	<p>Omfatter kommunale barneverntjenester og private som tilbyr samme type barneverntjenester</p> <p>Omfatter også fosterhjem og forsterkede fosterhjem</p> <p>Omfatter ikke Utekontakt for barn og ungdom grupperes under 85.324 Sosiale tjenester for rusmisbrukere utenfor institusjon</p>
		85.324	Sosiale tjenester for rusmisbrukere utenfor institusjon	Omfatter også utekontakt for barn og ungdom
		85.325	Familieverntjenester	Omfatter pleie og omsorg for eldre og funksjonshemmede med fast tilknyttet personell deler av døgnet
		85.326	Kommunale sosialkontortjenester	Omfatter også kontor for flyktninger og asylsøkere
		85.333	Aktivitetssentra for eldre og funksjonshemmede	<p>Omfatter eldresentra (ikke sykehjem/aldershjem), dagsentra, arbeidsstuer m.m.</p> <p>Omfatter også tilbud for psykisk utviklingshemmede</p> <p>Omfatter ikke Sentraene kan også ha et visst innslag av arbeidsforberedende tiltak, men målrettede arbeidstreningstiltak med produksjon av varer og tjenester for andre grupperes under hhv. 85.334 Arbeidstrening for ordinært arbeidsmarked og 85.335 Varig vernet arbeid</p>
		85.337	Asylmottak	Omfatter også flyktningmottak
		85.338	Sysselsetting/arbeidstrening under helse- og sosialetaten i kommunen	
		85.339	Andre sosialtjenester utenfor institusjon	Omfatter slumstasjoner, antirasistiske sentra, hjelpemiddelsentraler, frivillighetssentraler m.m.

Vedlegg 3. Tabeller for videreutdanning levert SHdir

Utdrag av tabell 2. Hele landet. Tabell 2 er også fordelt på kommuner.

Tabell 2. Sysselsatte personer i utvalgte utdanningsgrupper i kommunal sektor etter arbeidsstedskommune. 2004

		Helsesøst-		Psykiatri-	Leger	Leger	Annet	Hjelpeple-		
		m/videreu- td. psykisk helsearb.	m/videreu- td. psykisk helsearb.						m/videreu- td. psykisk helsearb.	m/videreu- td. psykisk helsearb.
Hele landet	Totalt	3327	109	1783	413	324	114	556	28	
	Administrasjon	I alt	227	5	127	19	16	20	35	5
	PP-tjenester	I alt	291	-	2	286	-	-	3	-
	Skole- og helsestasjonstjenester	I alt	192	62	55	18	37	5	15	-
	Pleie og omsorg	I alt	1383	12	1066	4	49	9	227	16
		85118	472	1	390	-	46	9	23	3
		85141	188	-	153	1	-	-	33	1
		85321	471	6	369	2	-	-	86	8
		85322	57	2	31	-	-	-	22	2
		85333	79	2	56	-	-	-	21	-
		85313	110	1	65	1	2	-	39	2
		85114	2	-	1	-	1	-	-	-
		85116	1	-	1	-	-	-	-	-
		85311	3	-	-	-	-	-	3	-
	Andre helsetjenester	I alt	826	23	390	36	203	76	95	3
		85121	366	13	134	9	140	50	19	1
		85144	300	10	187	19	23	12	48	1
		85141	5	-	-	-	3	-	2	-
		85122	44	-	-	-	32	12	-	-
		85142	27	-	7	1	2	1	16	-
		85114	24	-	17	-	2	-	5	-
		85116	7	-	5	1	-	-	-	1
		85123	6	-	-	6	-	-	-	-
		85124	42	-	37	-	-	-	5	-
		85149	2	-	1	-	-	1	-	-
		85115	3	-	2	-	1	-	-	-
	Andre sosialtjenester	I alt	408	7	143	50	19	4	181	4
		85339	27	1	12	1	1	-	11	1
		85324	14	-	7	1	-	-	6	-
		85326	237	3	95	12	8	3	114	2
		85321	13	-	-	-	9	1	3	-
		85322	2	-	-	-	1	-	1	-
		85333	5	-	2	3	-	-	-	-
		85323	72	3	10	26	-	-	33	-
		85311	2	-	-	2	-	-	-	-
		85312	5	-	3	1	-	-	1	-
		85338	4	-	-	3	-	-	1	-
		85334	13	-	5	1	-	-	7	-
		85319	1	-	1	-	-	-	-	-
		85325	12	-	8	-	-	-	4	-
		85337	1	-	-	-	-	-	-	1

Utdrag av tabell 1. Kommunal sektor. Tabell 2 er også fordelt etter alle sektorer.

Tabell 1. Sysselsatte personer i utvalgte utdanningsgrupper etter sektor 2004. Hele landet

		I alt m/videre- td. psykisk helsearb.	Psykologer	Leger m/spes. allmenne- disin	Leger m/spes. /barne- ungd.psyk- iatri	Psykiatri- ske sykepleie- re	Annet høyskoleu- tdannet personell m/videre- td. psykisk helsearb.	Helsesøst- re m/videre- td. psykisk helsearb.	Hjelpeple- iere/omsø- ringsarbeid- ere m/videre- td. psykisk helsearb.
Totalt		14435	3498	1958	1520	5934	1277	178	70
Kommuner	I alt	3319	413	324	114	1778	553	109	28
	75120	227	19	16	20	127	35	5	5
	80105	291	286	-	-	2	3	-	-
	85114	26	-	3	-	18	5	-	-
	85115	3	-	1	-	2	-	-	-
	85116	8	1	-	-	6	-	-	1
	85118	472	-	46	9	390	23	1	3
	85121	366	9	140	50	134	19	13	1
	85122	44	-	32	12	-	-	-	-
	85123	6	6	-	-	-	-	-	-
	85124	42	-	-	-	37	5	-	-
	85141	193	1	3	-	153	35	-	1
	85142	27	1	2	1	7	16	-	-
	85143	192	18	37	5	55	15	62	-
	85144	300	19	23	12	187	48	10	1
	85149	2	-	-	1	1	-	-	-
	85311	5	2	-	-	-	3	-	-
	85312	5	1	-	-	3	1	-	-
	85313	110	1	2	-	65	39	1	2
	85319	1	-	-	-	1	-	-	-
	85321	484	2	9	1	369	89	6	8
	85322	59	-	1	-	31	23	2	2
	85323	72	26	-	-	10	33	3	-
	85324	14	1	-	-	7	6	-	-
	85325	12	-	-	-	8	4	-	-
	85326	237	12	8	3	95	114	3	2
	85333	84	3	-	-	58	21	2	-
	85334	5	1	-	-	-	4	-	-
	85337	1	-	-	-	-	-	-	1
	85338	4	3	-	-	-	1	-	-
	85339	27	1	1	-	12	11	1	1
Selvstendig kommuneforetak (AS)	I alt	8	-	-	-	5	3	-	-
	85334	8	-	-	-	5	3	-	-